

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BİREYSEL ÇALGI KEMAN
ÖĞRENCİLERİNİN PİYANO EŞLİKLİ ÇALIŞMA DURUMLARININ
ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN

Hazırlayan

Nergis KALELİ

2017

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı Nergis Kaleli

Numarası 118309021014

Ana Bilim / Bilim Dalı Gözel Sanatlar Eğitimi / Müzik Eğitimi

Programı Tezli Yüksek Lisans

Tezin Adı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Kurum Öğretmen
Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci ve Öğretmen
Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

Nergis KALELİ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Adı Soyadı	Nergis Kaleli
Numarası	118309021014
Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel sanatlar Eğitimi/ Müzik Eğitimi
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nihan Yağışan
Tezin Adı	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci Ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci Ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi başlıklı bu çalışma 09./11/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

Prof. Dr. Nihan Yağışan

Doç. Dr. Sena Sevinç

Yrd. Doç. Dr. Emre Üstün

İmza

N. Yağışan
S. Sevinç
E. Üstün

ÖNSÖZ

Araştırmanın her aşamasında, büyük bir özveri ile beni yönlendiren ve destekleyen, tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN'a, bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan değerli hocalarım Doç. Dr. Sema SEVİNÇ'e ve Yrd. Doç. Dr. Emre ÜSTÜN'e, araştırmanın veri toplama aşamasında yardımcı olan değerli arkadaşım Arş. Gör. Merve SOYCAN'a,

Yoğun ders programlarına rağmen, özveri ile araştırmaya katılan tüm öğretim elemanlarına, öğrencilere ve aileme sonsuz teşekkür ve şükranlarımı sunarım.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZET

Adı Soyadı	Nergis KALELİ
Numarası	118309021014
Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi/ Müzik Eğitimi
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN
Öğrencinin	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi
Tezin Adı	

Bu araştırmada, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı' nda öğrenim gören, bireysel çalgısı keman olan öğrencilerin, ders, sınav ve konser etkinliklerinde piyano eşliğinin yeri, erişilebilirliği, eşliğin keman eğitimindeki önemi, öğrencilerin piyano eşlikli çalışmaya yaklaşımlarını incelemek amaçlanmıştır.

Araştırmada nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanıldığı için iki yaklaşıma uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve Eşlikli Çalışma Anketi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında, 1.2.3.4. sınıfta öğrenim gören 87 öğrenci, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Harran Üniversitesi,

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Trakya Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında keman eğitimi vermekte olan 17 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel boyutunda öğrencilere anket uygulanmış ve karşılaştırmalı tarama modeli yöntemi kullanılmıştır. Nitel boyutunda ise, öğretim elemanlarına yarı yapılandırılmış görüşme soruları uygulanmıştır.

Öğrencilere uygulanan ankette, eşlikli çalışma konusunda öğrencilerin cinsiyetlerine göre manidar bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte, sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler piyano eşlikle birlikte çalışmanın, solo performanslarına olumlu yönde katkıda bulunacağını düşünmektedir. Araştırmada öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen sonuçlar da nicel araştırma sonuçlarını desteklemiştir. Öğretim elemanlarına göre piyano eşlikli çalışmalar, öğrencinin ritmik, armonik ve melodik tüm sorunlarına çözüm bulmada önemli katkılar sağlamaktadır. Bununla birlikte, okullarda fiziki şartların yetersizliği, kadrolu koropetitor olmaması, bilgisayar destekli eşlik imkanlarının yetersiz olması vb. olumsuzlukların da eşlikli çalışmaları olumsuz etkilediği belirtilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Keman, Keman Eğitimi, Piyano eşlik.

T.C.
NECETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

SUMMARY

Öğrencinin	Adı Soyadı	Nergis KALELİ
	Numarası	118309021014
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi/ Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN
	Tezin İngilizce Adı	Evaluation Of Piano Accompanied Working Situations Of Individual Musical Instrument Violin Students According To Student And Teacher's Opinions

In this research, it was aimed to examine the place of piano accompaniment, the accessibility of the piano accompaniment in the lesson, exam and concert activities, the importance of the violin education of the students and the approach of the students to the piano accompanied study.

Since both quantitative and qualitative methods were used in the research, semi-structured interview form and Accompanying Study Questionnaire were used in accordance with two approaches. The study group of the study, Konya Necmettin Erbakan University, Gazi University and Niğde Ömer Halisdemir University Faculty of Education Department of Music Education 1.2.3.4. 87 students studying in class, Abant İzzet Baysal University, Atatürk University, Gazi University, Harran University, Konya Necmettin Erbakan University, Mehmet Akif Ersoy University, Muğla Sıtkı Koçman University, Niğde Ömer Halisdemir University, Samsun Ondokuz Mayıs University, Trakya University Music Education Master It constitutes 17 teaching staff who are

giving violin education in Science Branches. A questionnaire was applied to the students in the quantitative dimension of the study and a comparative survey model method was used. In the qualitative dimension, semi-structured interview questions were applied to the instructors.

In the questionnaire applied to the students, there was no significant difference according to the sex of the students in the accompanied study. However, as the class level increases, students think that working with the piano accompanist will contribute positively to solo performances. The results of semi-structured interviews conducted with the instructors in the research also supported quantitative research results. According to the instructors, piano accompanied studies provide important contributions in finding solutions to all the rhythmic, harmonic and melodic problems of the learners. Nevertheless, there are problems such as inadequate physical conditions, lack of permanent corporeities, inadequacy of computer assisted accompaniment, etc. negativities were also negatively affected by the accompanying studies.

Key Words: Violin, Violin Education, Piano Accompaniment

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 . Öğrencilerin Cinsiyet, Yaş, Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı.....	22
Tablo 2. Keman öğrencilerinin eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri	27
Tablo 3. Keman Öğrencilerinin Eşlikli Çalışma Durumları Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	30
Tablo 4. Keman Öğrencilerinin Eşlikli Çalışma Durumları Hakkındaki Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	33

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	iii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
SUMMARY	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	2
1.1.1. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlar	3
1.5. Sınırlılıklar	4
BÖLÜM II	5
Kuramsal Temeller	5
2.1. Eğitim ve Müzik Eğitimi	5
2.1.1. Çalgı Eğitimi	7
2.1.2. Yaylı çalgılar	9
2.1.3. Keman	9
2.1.4. Keman Eğitimi	12
2.1.5. Keman Eğitiminde Eşliğin Kullanımı	14
2.2. İLGİLİ LİTERATÜR	17
BÖLÜM III	21
YÖNTEM	21
3.1. Araştırma Grubu.....	22
3.2. Verilerin toplanması.....	23
3.3. Verilerin Analizi	25
BÖLÜM IV	27
BULGULAR	27
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	27
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	30
4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular.....	33

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	35
BÖLÜM V	58
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	58
5.1. Tartışma.....	62
5.2. Öneriler	64
KAYNAKÇA.....	66
EKLER-1.....	70
“MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI KEMAN ÖĞRENCİLERİNİN PİYANO EŞLİKLİ ÇALIŞMA DURUMLARI” KONULU GÖRÜŞME SORULARI.....	70
EKLER-2.....	73
“MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI KEMAN ÖĞRENCİLERİNİN PİYANO EŞLİKLİ ÇALIŞMA DURUMLARI ” KONULU ÖĞRENCİ ANKETİ	73

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları, ülkemizde müzik öğretmeni yetiştiren ve dört yıllık eğitim veren kurumlardan biridir. Bu kurumda pek çok çalgı gibi, keman eğitimi de verilmekte ve sıklıkla tercih edilmektedir.

Müzik eğitimi A.B.D. öğrencileri, bireysel çalgı eğitimi süresince, pek çok konser etkinliğinde görev almakta, sınav performansı sergilemekte ve imkanlar dahilinde çeşitli masterclass ders etkinliklerine katılmaktadırlar. Diğer alanlarda olduğu gibi, keman eğitimi de eğitim sürecinin öğrenci, öğretmen, program, çevre-ortam, araç-gereç ve bina-tesis gibi sıralayabileceğimiz değişkenlerinden etkilenmektedir (Erdoğan, 2011: 1). Öğrencilerin zaman zaman orkestra, trio vb. grup çalışmalarında da yer alacağı göz önüne alındığında, okulun uygun fiziki şartlara sahip olması, eğitmenin teşviki ve hazır bulunuşluk gibi faktörler, öğrencinin başarısında ve motivasyonunda büyük ölçüde etkilidir.

Oldukça uzun ve çaba gerektiren bir süreç olan keman eğitiminde, öğrencinin kendine uygun çalışma programını oluşturması ve düzenli çalışması, büyük önem taşımaktadır. Çalışmalarında belli bir disiplini yakalayan ve istikrarlı bir biçimde devam ettiren öğrenci, zamanla entonasyon kaygısından kurtularak, eserleri özümsemeye ve dönemsel özelliklerine göre yorumlamaya yaklaşmış olacaktır.

Tüm yaylı çalgılarda olduğu gibi, kemanda da eserlerin birçoğu ve bazı etütler piyano eşliği gerektirmektedir. Bir eseri yorumlamak için, eserin bütününe duyumsanması, içselleştirilmesi ve eser yapısının kavranması gerektiğinden, öğrencinin ihtiyaç duyduğu zaman piyano eşliğinde seslendirebilmesi oldukça önemlidir. Gelişmiş ülkelerde ve donanımlı okullarda öğrenciler bu imkana sahipken, ülkemizde özellikle eğitim fakültelerinde piyano eşliği yapacak korropetitor sıkıntısı olduğu için, öğrenciler ihtiyaç duydukları zaman bu imkanı bulamamaktadır.

Keman öğrencilerinin eserleri piyano eşliği ile çalarken, doğru ve güzel yorumlayabilmesi için, piyano eşliği ile çalmaya aşina olması, oldukça önemlidir. Bu da, ancak piyano ile sık ve nitelikli prova imkanı olduğunda mümkün olacaktır. Müziği birlikte yorumlamaya ve dinlemeye alışkın olmayan öğrencilerin, eşlikli çalışmalarda isteksizlik göstermesi, tam olarak performans sergileyememesi ve çekingen bir tutum içinde olması muhtemeldir.

Bütün bunlardan hareketle araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur;

1.1. Problem

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin, bireysel çalgı (keman) derslerinde, bireysel çalışma ve konser etkinliklerinde, piyano eşliğinden yararlanma durumları nasıldır?

1.1.1. Alt Problemler

1. Müzik Eğitimi ABD keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma konusundaki tutumları nasıldır?
2. Müzik Eğitimi ABD keman öğrencilerinin cinsiyetlerine göre piyano eşlikli çalışma konusundaki tutumları farklılık göstermekte midir?
3. Müzik Eğitimi ABD keman öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre piyano eşlikli çalışma konusundaki tutumları farklılık göstermekte midir?
4. Öğretim elemanlarının “keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışmaları” konusundaki görüş ve düşünceleri nelerdir?
 - a. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda, bireysel çalgı(keman) derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne ölçüde yer verilmektedir?
 - b. Bireysel çalgısı keman olan öğrencilerin, piyano eşlikli çalışmaları için uygun şartlar mevcut mudur?
 - c. Piyano eşliğinin kemanda sağ ve sol el tekniğine katkıları nelerdir?

d. Piyano eşlikli çalışmanın, keman öğrencilerine müzikalite boyutunda katkıları nelerdir?

e. Piyano eşlikli çalışmaların, keman öğrencilerinin grup ile beraber seslendirebilme becerisine katkısı nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Öğrencilerin çalışma biçiminin şekillenmesinde, piyano eşliği ile birlikte seslendirme, tıpkı diğer yaylı çalgılarda olduğu gibi kemanda da öğrenme/pekiştirme sürecinde oldukça önemlidir. Bu sebeple bu çalışmada, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören, bireysel çalgısı keman olan öğrencilerin, ders, sınav ve konser etkinliklerinde piyano eşliğinin yeri, erişilebilirliği, piyano eşliğinin keman eğitimindeki önemi ve öğrencilerin piyano eşlikli çalışmaya yaklaşımlarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın, keman öğrencilerinin öğrenme sürecini olumlu yönde etkileyecek alışkanlıkları ve eşliğin bu süreçteki önemini ele alması bakımından, önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın keman ve diğer yaylı çalgı öğrencilerine, birlikte çalma bilinci kazandırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

*İzlenen yöntem ve veri toplama tekniği araştırmanın amacına uygundur.

*Araştırmanın örnekleme evreni temsil etmektedir.

*Araştırmaya katkıda bulunan öğrenci ve öğretim elemanları sorulara gerçeği yansıtacak şekilde cevap vermişlerdir.

1.5. Sınırlılıklar

* Araştırma üç farklı Eğitim Fakültesinde 2016-2017 yılları arasında keman eğitimi almış ve almakta olan 87 öğrenci ve bu öğrencilerin piyano eşlikli çalışma durumları ile sınırlıdır.

* Araştırma Türkiye' nin çeşitli üniversitelerinde, Müzik Eğitimi A.B.Dalı' nda keman eğitimi veren 17 öğretim elemanının katılımı ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

Kuramsal Temeller

Bu bölümde, araştırmamın kuramsal temellerini oluşturan eğitim, müzik eğitimi, çalgı eğitimi, yaylı çalgılar, keman, keman eğitimi ve keman eğitiminde piyano eşlikli çalma ile ilgili literatür taramasına yer verilmiştir.

2.1. Eğitim ve Müzik Eğitimi

Eğitim, bireyin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının, uygun olan ya da istenilen doğrultuda geliştirilmesi, bireye bir takım amaçlar ışığında yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması çalışmalarının tümüdür. Eğitim, hayat boyu süren, okul, aile ve toplum içinde, kişinin kendisini geliştirmesi ile yapılan öğretme, öğrenme, bilgi aktarma, beceri kazandırma kavramlarının tümünü kapsayan bir süreçtir (Akyüz, 1994: 2).

İnsan yaşamı sürekli olarak çevresiyle etkileşimi gerektirdiğinden, kendi yeteneklerini keşfetmek ve geliştirmek, bilgi aktarmak, var olan bilgiyi geliştirmek, yeni davranışlar kazanmak gibi yaşam boyu devam eden bu süreç, planlı ya da plansız ilerler.

Eğitim, bireyleri biçimlendirir, yönlendirir, geliştirir ve bireylere toplum içerisinde nitelikli bir yer kazandıran önemli bir süreç olması nedeniyle ertelenemez ve geçiştirilemez (Coşkun, 2007: 1).

Eğitimin önemi günden güne arttığı gibi, bilginin erişilebilirliği de artmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte bilginin internette yayılma hızı göz önüne alındığında, edinilen bilginin doğruluğu ve dayanağının araştırılması da oldukça önemli bir hale gelmiştir. Artık öğrenciler de bilgiyi sadece eğitimciden almakla yetinmeyip, eğitimci ile beraber araştıran ve değerlendiren, işbirliği içinde planlayan bir duruma gelmiştir.

Çağlar boyunca toplumlara baktığımızda, ilkel topluluklarda bile çeşitli sanatsal faaliyetler olduğunu gözlemleriz. Bu örnekleri göz önüne alarak insanın sanata her zaman ihtiyaç duyduğunu söyleyebiliriz. Bir toplumun gelişmesinde, günün şartlarına ayak uydurmasında, kuşkusuz ki bilim ve sanat önde gelmektedir. Bilim ve sanatta gelişen toplumlar, çağdaş bireyler yetiştirerek, bu

gelişme sürecine katkıda bulunmaya devam eder. Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk' ün bizlere gösterdiği çağdaş uygarlık seviyesi hedefinde, sanatın da önemli bir yeri olduğu, yine kendi sözlerinden anlaşılmaktadır. “Güzel sanatlarda muvaffak olmak, bütün inkılaplarda başarıya ulaşmak demektir. Güzel sanatlarda muvaffak olamayan milletler ne yazık ki, medeniyet alanında yüksek insanlık sıfatıyla yer almaktan ilelebet mahrum kalacaklardır.”

Sanatın en önemli dallarından biri olan müzik ise, insanın yaşam boyu her zaman hayatında olan bir olgudur. Bireyin küçük yaşlardan itibaren müzik eğitimi almasının, kişisel ve toplumsal kazanımları göz ardı edilemeyecek kadar fazladır. Müziğin insan yaşamındaki önemi ile ilgili olarak Uçan;

“İnsan yavrusunun doğum öncesi oluşma sürecinde “dolaylı” olarak başlayan insan-müzik ilişkisi doğumla birlikte veya doğumdan hemen sonra ana kucagında “doğrudan” ya da “dolaysız” ilişki biçimine dönüşür ve gittikçe çeşitlenip zenginleşerek, kökleşip derinleşerek ve güçlenip gelişerek insanın yaşamı boyunca sürer gider”(Uçan, 2005: 20).

Belirtildiği gibi, müzik, yaşamın ayrılmaz bir parçası ve insanın yaşantısı boyunca gelişerek, zenginleşerek devam eden bir olgudur. Müziğin insan hayatındaki bu önemli yeri ve öneminin anlaşılması ile, müzik eğitime ihtiyaç duyulmuş ve tarih boyunca şekillenerek evrenselleşmiştir.

“Müzik eğitimi, bireyin genel ve müziksel davranışlarında kendi müziksel yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişmeler oluşturma sürecidir”(Uçan, 1994: 31).

Müzik eğitimi bireyin yaşantısı boyunca isteğine göre şekillenebilir, daha kapsamlı bir hale gelebilir ve mesleki olarak devam ettirilebilir. Tarih boyunca müzik eğitimi veren kurumlara baktığımızda, geçmişte teknoloji ve ulaşım problemleri göz önüne alındığında, bu kurumların daha bölgesel kaldığı ve müzik eğitime ulaşmanın daha güç olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, günümüz teknolojisi ile, hem kaynaklar hem de müzik eğitimi veren kurumlar oldukça çeşitli ve erişilebilirdir.

Uçan'a (1997) göre müzik eğitimi genel, mesleki ve özengen olmak üzere üç ana türe ayrılır:

“Genel müzik eğitimi, müzikle yakından ya da uzaktan ilgisi olan herkese yönelik olarak okulda verilen müzik eğitimidir. Özengen müzik eğitimi, müziğe özel ilgisi, isteği ve yakınlığı olup müziği kendisi için bir hobi alanı olarak seçenlere dönüktür. Mesleki müzik eğitimi ise müziğe üst düzeyde yetenekli olup müziği kendisine bir iş, meslek, ciddi-sürekli uğraş ve görev alanı olarak belirleyenlere yöneliktir” (Uçan, 1997).

Genel müzik eğitimi, genellikle mesleki ve özengen müzik eğitiminin temelini oluşturması bakımından önemlidir. Bireyler okulda verilen genel müzik eğitimi sayesinde hem temel müzik eğitimini almış olur, hem de müziğe bir yatkınlıkları olup olmadığını fark edebilir. Yeteneğine ve isteğine yönelik olarak, özengen ya da mesleki müzik eğitime yönelmek için bir farkındalık geliştirebilir. Özengen eğitim her hangi bir kurumun bünyesinde verilebildiği gibi, bağımsız olarak özel kurslar şeklinde de verilebilir ve günümüzde oldukça yaygınlaşmış ve erişilebilir bir eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi ise ülkemizde, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Konservatuarlar, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Bando Müzik Okulları tarafından verilmektedir.

2.1.1. Çalgı Eğitimi

En ilkel yaşam biçiminden bu yana insan; çevresinde olup biteni anlamada, kendini anlatmada, doğayla, toplumsal çevresiyle ve kendisiyle iletişim kurmada, toplu ya da bireysel olarak müzik yapmada, ilk önce kendi sesini kullanmıştır. Daha sonraları kendi sesi ile yetinmeyen insan başka araçlar bulup geliştirmiş ve onları kullanmaya başlamıştır. Bu araçlardan müzik yapmak, belli tonlarda ve özelliklerde sesler üretmek için kullanılanlarına çalgı denir (Ergün, 2006: 1).

Tarih boyunca her toplum, kendi kültürlerini, örf ve geleneklerini müzikle ifade etmek istemiş ve bunu farklı çalgılar üreterek nesillerine aktarmışlardır. Müzik insanların sevinçlerinde, üzüntülerinde, savaşlarda, kısacası hayatın her

anında, duyguları ve olayları aktarmak için kullanıldığından, farklı çalgılar üretilerek, bu çeşitlilik toplumlar tarafından yansıtılmıştır.

Çalgıların türleri, tarihi, yapım biçimleri gibi özellikleri inceleyen bilim dalına organoloji denir. Organoloji, insan tarafından ses elde etmek için yapılan tüm alet ve aygıtları çalgı olarak kabul eder (Ergün, 2006: 1). Çalgıları yapılarına göre, üflemeli, telli, vürmalı çalgılar olarak üç ana gruba ayrabiliriz. Bu üç ana grup kendi içerisinde sınıflandırılırlar.

Mesleki müzik eğitiminin ayrılmaz kollarından biri de çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi, öğrencilerin çalışma disiplinlerini, yeteneklerini ve toplu çalma becerilerini geliştirmeleri, müzikal beğenilerini keşfetmeleri gibi konularda önemli rol oynamaktadır. Çalgı eğitimi, belli bir çalgının öğretilmesi, çalgının özellikleri doğrultusunda öğrenilen bilgilerin, icra becerisine dönüşmesi olarak tanımlayabiliriz.

Çalgı eğitimi, müziksel işitme, armoni gibi diğer müzik dersleri ile de paralellik gösterebilir. Bu derslerdeki kazanımlar çalgı eğitimi de olumlu yönde etkilemektedir. Öğrencilerin çalgı eğitimi sürecinde, doğru müzik dinleme, dinlediği müziği ayırt edebilme, beraber seslendirebilme, çalarken ritm, ton ve entonasyona dikkat etme gibi kazanımları olmasında diğer müzik derslerinin de payı oldukça fazladır.

Bütün çalgılar için gerekli olan temel teknikler şunlardır:

- Doğru duruşa sahip olunmalıdır.
- Çalgı çalarken el, kol ve parmaklar doğru pozisyonda durmalıdır.
- Çalgının tonu kaliteli duyulmalıdır.
- Entonasyon temiz olmalıdır (Schleuter, 198; Özmenteş, 2004: 6, akt. Topoğlu, 2006).

2.1.2. Yaylı algılar

Telli algılar, telin titreşmesi ile ses oluştururlar. Telde bu titreşimin sağlanabilmesi için tele el ile ya da bir araç ile temas edilmesi gerekmektedir. Gergin durumdaki tellere yay sürtülerek ses elde edilen çalgılara yaylı algılar denir.

Tarihte insanların ok ve yayı bulması ile, yaylı çalgıların da ilk temelleri atılmıştır. Ok ve yayı bulan insanlar, yaylarını germek için bağırsak kiriş kullanmışlardır. Kirişin çıkardığı tınlama, sonraları ona parmakla çekilerek ses veren algıları yapmakta esin kaynağı olacaktı (Şekerkan, 1996: 28).

Günümüzde solo ve orkestra müziğinde kullanılan ve geçmişten bugüne büyük bir değişim ve gelişim içerisinde günümüze ulaşan yaylı çalgılardan başlıcaları; keman, viyola, viyolonsel ve kontrbassdır. Müzik eğitimi veren kurumların hemen hemen hepsinde, bu yaylı çalgıların eğitimi verilmektedir.

Yaylı algı eğitimi, çalgı eğitiminin alt dallarından biridir. Yaylı algıların insan sesinden esinlenerek oluşturulmuş olmaları ve yaylı ve senfonik orkestraların ana enstrümanları olmaları sebebiyle, mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda önemli bir yeri vardır. Öğrencilere pek çok öğrenme becerisi kazandıran yaylı çalgı eğitimi, aynı zamanda öğrencilerin duyuşsal algısını, kol ve vücut ayırımını ve psikomotor becerilerini geliştirir (Erdoğan, 2011: 29).

2.1.3. Keman

Keman, yaylı çalgı ailesinin en küçüğü ve en çok tercih edilenlerindedir. Ortaya çıkışı bakımından kemanın bir Rönesans dönemi çalgısı olduğu düşünülse de müzik tarihi içindeki bütün dönemlerde kullanılmış, bu süre içinde yapısal, teknik ve edebiyatı açısından kendi değişim ve dönüşüm süreçlerini en üst düzeyde gerçekleştirmiştir (Yağışan ve Aydın, 2013: 213).

Kemanın tarihçesi bizi pek eski devirlere kadar götürmektedir. Kemanın ataları olduğu düşünülen pek çok ilkel yaylı çalgı, dünyanın değişik yerlerinde ortaya çıkmıştır ve bazıları günümüzde de kullanılmaktadır. Çalgıların ve çalgı

müziğinin hızla geliştiği Rönesans döneminde, pek çok çalgı icat edilmiş ve bu çalgılar günümüz keman ailesine öncülük etmiştir.

16.yy'da İtalya'da viol denilen, düz arkalı, yüksek karınlı, değişik büyüklükteki çalgı türemiştir (Şekerkan, 1996: 28). Kemanın atasının viol olduğuna dair yaygın bir düşünce günümüze kadar gelmiştir. Ancak günümüzde yapılan araştırmalar, kemanın, kendisinden çok daha eski bir yaylı çalgı olan 'fiddle' , ve Fransa'da 'vielle' adı verilen, 16. yy.' da bu çalgı esas alınarak yapılan, İtalyan 'lira da braccio' ve 'rebek' gibi daha eski yaylı çalgılardan Rönesans Döneminde geliştirildiğini ortaya koymuştur (Doğaner, 2001: 1).

Keman olduğundan kuşkulandırmayacak bir çalgıyı ilk kez bir enstrümanist olan Agricola 1528'de tanımlamıştır. Agricola aynı çalgıya 1545'te "PolishGeige" – Polonya Kemanı demiştir. Viol akordu ile ilgili ilk basılı kaynak Agricola'nın yazdığı *Musica Instrumentalis Deudsch* 'dur. Bu kaynakta akort sesleri şöyle verilmiştir: f-a-d-g-c(soprano); c-f-a-d-g (alto-tenor); G-c-f-a-d-g (bas). Sanatta kemanın görünüşü ise 1530-40'lı yıllarda Ferrai'nin Bergama ve Saronno'daki yağlı boya resimleridir (Erdem, 1998 : 1).

Yaylı çalgıları ilk olarak İtalyan müzisyenler sınıfladılar ve 1550'li yıllarda viol ailesinden bacaklarla tutularak çalınan viyolalar için 'Viola da gamba', kolla tutularak çalınanlar için 'Viola da braccio' isimlerini ortaya koydular. Çalgı araştırmacısı Lesueur, kemanların 1551'de, viyolaların 1553'de, viyolonsellerin 1570'de ortaya çıktığı yazmıştır (Doğaner, 2001: 20). Ortaçağ ve Rönesans dönemlerinde bu çalgılar daha çok halk çalgısı olarak kullanılmış, zamanla saray çevreleri tarafından da benimsenmiş ve sarayda oluşturulan orkestralarda vazgeçilmez bir çalgı haline gelmiştir (Ulucan, 1998: 1). Parlak ve etkileyici sesi, kemanın vazgeçilmez bir solo çalgı olmasını sağlamıştır. Keman insan sesine en yakın çalgı olması sebebiyle çok ayrıcalıklı bir yere sahiptir. İnsanın duygu, düşünce ve sezgilerini en güzel biçimde anlatır. Müzikal anlatım gücü yüksek ve dağarcığı en geniş çalgıların başında gelir(Uçan, 1997: 9). Orkestralarda ve solo olarak kullanımı çok yaygın olduğundan, çalgı eğitiminde de en çok tercih edilen

çalgılardandır. Kemanın müthiş tınısı pek çok besteciye harekete geçirmiş, hemen her dönemde keman için farklı tür ve güzelliklerde eserler ortaya çıkmıştır.

Keman Rönesans Dönem’ de yapısal olarak şeklini almış, Barok Dönem’ de solo çalgı olarak önem kazanmış ve yine bu dönemde keman için pek çok eser bestelenmiştir. Keman için sonat formunda eserler ilk kez bu dönemde yazılmıştır ve ilk keman virtüözlerinin bu dönemde yetiştiği görülmektedir. Barok Dönemde, Stradivarius, Amati, Guarneri gibi ünlü çalgı yapımcıları, günümüze kadar özelliklerini korumuş olan pek çok enstrüman yapmışlardır. L. Mozart, Vivaldi, Bach, Telemann, Corelli gibi önemli besteci ve eğitimciler bu dönemde yetiştiği görülmektedir.

Klasik Dönem’de kemana çeneliğin eklenmesi ile birlikte, kavramak kolaylaştığı için, sol el tekniği gelişmiş, virtüözite artmıştır. Dönemin ünlü bestecileri ve eğitimcileri olan Mozart, Spohr, Stamitz, Fiorillo, Mazas, Viotti, Rode, Baillot ve Kreutzer keman edebiyatına pek çok eser kazandırmışlardır. Yazdıkları eğitim metotları ve eserleri, günümüz keman eğitiminde de temel kaynaklar olarak kullanılmaktadır.

Romantik Dönem’ de, yay tekniklerinin oldukça çeşitlilik kazanarak geliştiği, Beethoven, Mendelssohn, Brahms gibi besteciler ünlü keman eserlerini bu dönemde besteledikleri görülmektedir. Ünlü keman eğitimcilerinden Dancla, Beriot, Auer, Schradieck, kendi metotlarını yazmışlar ve pek çok öğrenci yetiştirmişlerdir. Wieniawski, Sarasate ve Paganini de dönemin en ünlü yorumcu ve bestecilerindendir. Özellikle Paganini, değişik çalma tekniği, müthiş dehası ve zorluk derecesi oldukça yüksek olan eserleri ile ün kazanmıştır.

Çağdaş Dönem’ de, zorlayıcı pasajlar, çift sesler, uyumsuz aralıklar içeren virtüözite seviyesindeki eserler bestelenmiş, değişik çalışma teknikleri araştırılmıştır. Dönemin en önemli eğitimci yorumcularından olan keman pedagogları IvanGalamin ve Carl Flesh, kendi metotlarını yazmışlar ve yayınlamışlardır. ItzhakPerlman, PincasZuckermann, FritzKreisler, IdaHeandel,

Ayla Erduran, Alma Moodie, Necdet Remzi Atak, Suna Kan, Tunç Ünver, Ömer Can ve Cihat Aşkın, dönemin ünlü virtüöz ve keman pedagoglarıdır.

2.1.4. Keman Eğitimi

Doğru duruş, tutuş, temiz ses üretebilme, çalgının yapı ve özelliklerini bilme, belli düzeydeki etüt ve eserleri seslendirebilme vb. bir takım hedefler keman eğitiminin amaçladığı temel bilgi ve becerilerdir (Erdoğan, 2011: 30). Her çalgıda olduğu gibi, keman eğitiminde de, öğrenci ve öğretmeni uzun ve meşakkatli bir öğrenme-öğretme süreci beklemektedir. Öğretmenin öğrenciye kemanın tekniklerini doğru bir biçimde öğretmesi ve müzikal olarak çalgıyı sevdirmesi, bu uzun sürecin sağlam yapıtaşlarının oluşmasını sağlar. Her öğrencinin zekası, öğrenme şekli, çalışma biçimi değişkenlik gösterdiğinden, öğretmenin bunları iyi tespit edip, öğrenciye göre bir program oluşturması bu süreci daha zevkli ve verimli hale getirebilir. Ayrıca çalgı eğitimi alan bireyin teknik problemlerini düzeltmek, çalgı eğitimine yeni başlayan bir bireye eğitim vermektense daha zor olacaktır. Bu nedenle, başlangıç keman eğitiminde teknik becerilerin doğru kazanımı, ileride oluşabilecek güçlükleri en aza indirebilir.

Keman eğitimi sürecinde, diğer çalgılarda da olduğu gibi, başarının büyük bir kısmını öğrencinin bireysel çalışması etkilemektedir. Öğretmenin öğrenciye uygun eser seçimi ve doğru ödevlendirmesi, öğrencinin bu ödevleri etkin bir biçimde yerine getirmesi ve kendine uygun bir çalışma yöntemi belirlemesi, süreci hızlandıracak ve kolaylaştıracaktır. Çalgıyı çalışma yöntemi kişiden kişiye farklılık gösterse de, belli bir süre ayırma gerekliliği ve öğrendiklerini doğru aktarabilmek için düzenli çalışma zorunluluğu her çalgı için geçerlidir.

Çalgı eğitimcilerinin de çalışma ve çalıştırma yöntemleri ve görüşleri değişkenlik göstermektedir. Bazı eğitimciler, çalgı çalışma sürecinde sürenin önemli olmadığı, amaca uygun çalışma stratejisi geliştirmenin önemli olduğunu savunurken, bazı eğitimciler, çalgı çalışma sürecinde çalışılan sürenin çok önemli olduğunu savunmaktadır. Çalgı çalışma süresi veya çalışma stratejisi de, öğrencinin seviyesine ve çalınan eserin türüne ve zorluk derecesine göre değişkenlik göstermektedir (Topoğlu, 2006: 17).

“Bütün öğretmenler dinleme, izleme ve öğrencilerinin kişiliklerine karşı hassas davranma yeteneğine sahip olmalıdır. Eğer öğretmen öğrencide bir hata fark ederse, sadece buna işaret etmek yeterli değildir. Başka insanların hatalarını herkes görebilir ve eleştirebilir; bunun yerine öğretmen bu hatanın temel sebebini araştırmalı ve sorunun köküne inmelidir. Örneğin; eğer bir öğrenci zayıf bir ritim duygusu ile keman çalıyor ise öğretmen öğrencinin nasıl yürüdüğünü veya dans ettiğini gözlemlemelidir. Hatalı çalış öğrencinin öğrenme konusundaki isteksizliğinden değil de fiziksel ya da teknik bir eksikliğin sonucu olabilir. Sadece sabır ve hayal gücünden oluşmuş olan bir öğretim, yetenek ve kişiliğin uyumlu gelişimi için çok gerekli olan dürtüyü ve ruhu öğrenciye verebilir” (Menuhin, 1996: 148, akt. Doğanay 2011: 23).

“Uygulamanın yanı sıra öğretimde de "yapılandırma" ve "yorumlama" arasında bir denge olmalıdır. Sadece yorulmama öğelerini vurgulamak teknik donanımın ihmaline yol açacaktır. Diğer taraftan teknik faktörlere özel ilgi göstermek de spontane müzik yapma yeteneğinin yanı sıra hayal gücüne de zarar verecektir. Bu iki faktör arasındaki denge, öğrencinin gelişimindeki çeşitli aşamalarda değişiklik sergilemelidir. İlk yıllarda, öğretmen temel görevi olarak enstrümantal donanım oluşturmaya görmelidir. Müziksel gelişimi göz ardı etmemeli ancak; yapılandırma faktörü ön planda olmalıdır. Müzisyenliğin gelişimi için bir yaş sınırı yoktur ama erken gençlik tekniğin en hızlı geliştiği dönemdir. Daha sonraki bir aşamada, teknik sağlam temeller üzerinde, sağlam biçimde kurulduğu zaman denge yorumlama öğesine doğru kaydırılabilir” (Galamian, 1962:106-107 akt. Doğanay 2011: 23).

Öğrencinin hedeflenen çalma seviyesine ulaşması için doğru repertuar seçimini de önemlidir. Burada özellikle öğretmene önemli görevler düşmektedir. Derslerde hedeflenen davranışlar doğrultusunda, eser ve etüt seçerken seviyeye ve amaca uygun ödevlendirmek gerekir. Öğretmen etüt ve eser verdikten sonra, doğru çalışma biçimi konusunda öğrenciye yol göstermelidir. Çalışma yaparken zamanı doğru ve verimli kullanmak, etüt ve eserin teknik detaylarını göz ardı

etmeden çalışmak, kalıcı bir öğrenmeye katkı sağlayabilir. Galamian'a göre keman çalışma süreci şu şekilde sıralanmıştır;

1- Oluşturma süreci: *Bu süreç içinde her türlü teknik sorunla uğraşılır. Bu süreç, gamları, benzer temel alıştırmaları, etüt ve repertuarın (dağarın) teknik sorunlarını kapsar. Her türlü teknik çalışma için önkoşul, zihnen yapılan hazırlıktır. Bu şu demektir: Aklımız her zaman fiziksel sorunların önünde yer alır. Daha sonra eyleme geçmek için aklın önderliği gerekir. Her türlü teknik çalışmada geçerli çok önemli bir kurala dikkat etmek gerekir: Teknik bir sorun çözümlendiğinde, onu durmadan yinelemenin bir anlamı yoktur, dinlendirmeye bırakarak bir sonraki soruna geçilmelidir. Artık çalışmayı gerektirmeyecek şeylerin üzerinde durmayı alışkanlık haline getirmek zaman kaybetmekten başka bir şey değildir (Galaman, 2002a. : 43 akt. Topoğlu, 2006: 18).*

2- Yorumlama Süreci: *Bu aşamada ise yapıyla ilgili kişisel görüşün belirlenmesi, müzikal ifadeye önem verilmesi, bir cümleciğin, giderek daha boyutlu bir parçanın ve nihayet bölümlerin inandırıcı bir bütünlük içinde olması gerekmektedir. "Oluşturma" sürecinde hiçbir hata düzeltilmeden geçilemez. Fakat yorumlama sürecinde küçük bir yanlış ya da temiz olmayan bir ses için, her seferinde çalış (seslendirme) kesilmemelidir. Öğretmen gerektiğinde öğrencisini önce çalıştığı eserin bölümlerini, daha sonra bütün bir eseri kesintisiz çaldırarak, bu doğrultuda yetiştirmelidir. Önemli bir hata yapılmış olsa bile, öğrencinin bağlantıyı olabildiğince çabuk yakalaması beklenir (Galaman, 2002a: 45 akt. Topoğlu, 2006: 18).*

3- Seslendirme Süreci: *Bir konser verileceği zaman, önceki iki aşamadan sonra uygulanır. Bu boyuta gelindiğinde yapıt hiç durmadan, mümkünse eşlikli olarak seslendirilir. Bu arada dinleyicilerin varlığı da beyinde canlandırılmalıdır (Galaman, 2002a: 42 akt. Topoğlu, 2006: 18).*

2.1.5. Keman Eğitiminde Eşliğin Kullanımı

Ünlü keman eğitimcisi ve yorumcusu Galamian'ın anlattığı bu aşamalar, ülkemizde eğitim fakültelerinde, oluşturma ve yorumlama kısmında genel olarak

gerçekleştirilmektedir. Ancak, seslendirme kısmında, konser verilmediği takdirde çok fazla eşliğe başvurulmadığı bir gerçektir. Oysa yaylı çalgıların tümünde olduğu gibi, keman için de piyano eşliğinin katkıları çok büyüktür. Piyano eşliği ile birlikte çalmak, çalınan eseri duyumsamaya, içselleştirmeye katkı sağlayacaktır. Bu sebeple, sadece etkinlik hazırlıklarında piyano eşliğinden kısa süreli faydalanma yeterli olmayacak, geçici bir çözüm olacaktır.

Ünlü keman eğitimcisi ve kulaktan eğitimi temel alan eğitim sistemi ile özgün bir stili olan Suzuki'nin keman metotlarında, eserlerin tamamının piyano eşliklerinin de olduğu görülmektedir.

“Suzuki, öğrencilerin hem birbirleri için, hem de beraber çalmaları için olanak yaratılmasını tavsiye etmiştir. Bu nedenle, Suzuki eğitiminin temeli bir öğretmen ve bir öğrenci ile yapılan bire bir eğitim olmasına rağmen, bazen 3 veya 4 öğrenci aynı derste beraber eğitim almaktadırlar. Bu durumda, öğretmen yalnızca bir öğrenciye ders verirken, diğer öğrenciler de onları izlemektedirler. Suzuki, derslerde kullanılmak üzere özellikle keman öğrencileri için düetler ve piyano eşlikli materyaller hazırlamıştır. Buradaki amaç öğrencilere beraber çalabilme fırsatı sağlamaktır. Suzuki'nin hazırlamış olduğu Home Concert Piano kitabında pek çok küçük eser yer almaktadır. Eserlerden bazıları iki keman içindir ve metodun üçüncü kitabını bitiren her öğrenci bu eserleri çalabilmektedir. Bu eserler deşifre çalma amacı için de kullanılmaktadır. Kardeşler ve arkadaşlar bir araya gelerek bu eserleri güzel vakit geçirmek için evde çalabildikleri gibi, konserlerde de çalabilmektedirler” (Tecimer Kasap, 2005: 7)

Suzuki, metodunda, sadece piyano eşliğine değil, düo ve trio çalmaya da önem vermiş, çalınacak eserlerin önce dinlenmesi ve kulaktan eğitim ile başlanmasını esas almıştır. Eserlerin çalışılması geniş bir zamana yayılabilse de, tüm keman metotlarında olduğu gibi, düzenli çalışmak gerekmektedir. Suzuki kitaplarında, eserlerin eşliklerinin notaları, ses kayıtları v.b. materyalleri bulunmakta, böylece öğrencilerin, müzikalite, entonasyon, doğru metronomda beraber çalabilme v.b. yönlerden gelişmesi hedeflenmiştir.

Suzuki keman okulu repertuarı yıllar içinde oluşmuş, geleneksel keman metotlarından, halk ezgilerinden, kendi bestelediği teknik etütlerden ve Mozart, Bach, Haendel, Vivaldi gibi önemli bestecilerin eserlerinden, mantıklı ve tutarlı, geniş bir yelpaze oluşturmuştur (Kuran, 2007: 10).

Keman eserini piyano eşlikle birlikte çalışmak, Suzuki metodu örneğinde de görülebileceği gibi, zamanla kazanılabilecek bir alışkanlık ya da disiplin olarak da değerlendirilebilir. Eşlikli çalışmamanın ya da çalışmamanın sebepleri arasında eşliği yapacak yeterlilikteki öğrencilerin, eşliklere vakit ayıramaması, konser haricinde eşlik yapılmasının gereksiz görülmesi, eşliğin maddi olarak karşılanamaması ya da keman öğrencisinin eşlikli çalmakta isteksiz olması gibi gerekçeler sayılabilir. Aslında, birçok keman eserinde melodik yapı piyano eşlikle birlikte tamamlanmaktadır. Eserin duyumsanması ve içselleştirilebilmesi için, piyano eşlikli çalışmalar yapılması oldukça önemlidir. Eser çalışılarak belli bir düzeye getirildiğinde, piyano eşliği ile birleştirilemezse, tam bir öğrenme ve seslendirme sağlanmış olmaz.

Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte, birçok nota yazım programı kullanılmaktadır. Bu programların kullanımı müzik eğitimi bölümlerinde verilen bilgisayar derslerinde de kısmen öğretilmektedir. Eğitimci ya da öğrenciler, eşlik yapacak yeterlilikte kişilerin olmadığı durumlarda, ya da eşlikten her çalışmada ve ortamda faydalanabilmek için, bu programlardan yararlanarak, eşlikleri bilgisayar ortamına aktarabilir ve kullanabilirler. Elbette, çevresel etmenlerin en önemlilerinden olan çalışma ortamının niteliğinin de çalışmaların verimi üzerindeki etkisi unutulmamalıdır Çalışılan ortamın elverişliliği (ısı, hijyen, ışık v.b.), performansı da etkileyebilmektedir (Coşkuner, 2007: 5).

Bu bilgiler ışığında, bu araştırma müzik eğitimi ana bilim dalı keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma alışkanlıklarını ortaya çıkarmayı ve piyano eşliğinden derslerde ne derece faydalanılabildiğini belirlemeyi amaçlamıştır.

2.2. İLGİLİ LİTERATÜR

Sonat Coşkuner (2007) tarafından hazırlanan “Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseler (Yaylı Çalgılar) Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri bireysel çalgı eğitimi dersi öğretmenlerinin, derslerinde piyano eşlikli çalışmalara ne zaman başladıklarını ve bu çalışmalara ne kadar sıklıkla zaman ayırdıklarını ortaya koymayı, eşlikçi ve kaynak sıkıntısı yaşayıp yaşamadıklarını görmeyi, eşlikli çalışmaların öğrenciler üzerindeki başarısını ve güdüleyici özelliğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin eşlikli eserleri çalma konusunda daha istekli oldukları, öğretmenlerin eşlikleri bulma konusunda problem yaşamadığı, okulda kadrolu bir eşlik öğretmenin bulunması gerektiği konusunda öğretmenlerin hem fikir olduğu, pek çok öğretmenin piyano eşlikli çalışmalara yer verdiği belirtilmiştir.

2015 yılında Gözde Yüksel ve Önder Mustul tarafından yayınlanan, “Müzik Eğitiminde Bilgisayar Destekli Eşlik Uygulaması ve Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri” isimli makalede, çalgı eğitiminde bilgisayar destekli eşlik uygulamasının ne şekilde kullanıldığını ortaya koymak ve uygulamayı öğrenci görüşleri açısından değerlendirmek hedeflenmiştir. Araştırmanın nitel araştırma yöntemlerinden literatür tarama ve görüşme yöntemi kullanılarak gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 10'u flüt, 10'u keman olmak üzere toplam 20 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerden alınan cevaplar değerlendirildiğinde öğrencilerin tamamının öğrenim gördüğü bölümde düzenli bir eşlikçinin olmadığı ve büyük bir kısmının bunun bir eksiklik olduğunu düşündüğü belirtilmiştir. Bilgisayar destekli eşlik uygulamasının, öğrencilerin çoğunda motivasyon açısından; hem eğlenceli hem öğretici, eseri müzikal yorumlamada; fikir verici, entonasyon açısından; kontrol sağlayıcı, eseri orjinal temposuna ulaştırma ve bütünlüğü sağlama açısından; yardımcı bir etki yarattığı belirtilmiştir.

Merih Doğanay (2011) tarafından hazırlanan, “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Bireysel Çalgı (Keman) Eğitiminde Etüt ve

Eser Seçimine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri” konu başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki bireysel çalgı (keman) dersine giren öğretim elemanlarının, öğrencileri için etüt ve eser seçiminde nelere dikkat ettiklerinin, ne tür etüt ve eserlere ağırlık verdiklerinin, öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan 39 soruluk bir anket kullanıldığı ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki keman dersine giren öğretim elemanlarına uygulandığı belirtilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda, öğretim elemanlarının büyük bir kısmının etüt ve eser seçiminde programa ve öğrencilerin seviyelerine dikkat ettikleri, deşifre düzeyini geliştirici etütlere belli oranda yer verdikleri, etüt seçiminde kendi müzikal beğenilerine büyük ölçüde ve kısmen önem verdikleri sonucuna varıldığı belirtilmiştir.

Demet Ergen(2010) tarafından hazırlanan, ‘İlköğretim Düzeyinde Eşlikli Çalmaya Dayalı Keman Eğitiminin Entonasyon, Özgüven ve Tutum Üzerindeki Etkisi’ adlı yüksek lisans tezinde, ilköğretim düzeyinde eşlikli çalmaya dayalı keman eğitiminin eşliksiz çalmaya dayalı keman eğitimine göre entonasyon, özgüven ve tutum üzerindeki etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Bu araştırmada, öntest-sontest kontrol gruplu araştırma yapılmış, araştırma deneklerini 3. ,4. ,5. sınıflarda öğrenim gören 30 öğrencinin oluşturduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin, keman çalmaya istekli 60 öğrenci arasından; Müziksel İşitme Yeteneği Değerlendirme Formu ve Keman Çalmaya Yönelik Fiziksel Yeterlilik Formu kullanılarak seçildiği belirtilmiştir. 17 haftalık deney süreci için başlangıç keman metodu oluşturacak ders etkinlikleri seçilerek, daha sonra bağımsız değişkeni oluşturması için bu etütlere tek sesli eşlikler yazıldığı belirtilmiştir. Öğrencilerle haftada 40 keman dersi yapıldığı ve deney grubu ile eşlikli, kontrol grubu ile eşliksiz çalışıldığı belirtilmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, eşlikli keman çalmanın, entonasyon, özgüven ve derse karşı tutum üzerinde olumlu yönde etkili olduğu saptanmıştır.

Yüksel Pirgon ve Melike Kara’nın 2013 yılında yayınlanan “Suzuki Keman Okulu Volum I. Metodunun Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi” konulu

makalesinde, Suzuki keman öğretim yöntemleri genel hatları itibariyle incelenmiş ve küçük yaş çocukların keman eğitiminde başlangıç metotlarından biri olarak kullanılan “Suzuki Violin School Volume I” metodunun hedeflediği teknik davranışlar içerik analizi yapıldığı belirtilmiştir. Bu çalışmanın, küçük yaş gurubu çocuklarla çalışan keman eğitimcilerine rehber kaynak olması açısından önemli olduğu belirtilmiştir. İlgili literatür tarandığı ve metodun içerisindeki 16 eserin hedef davranışlarını çözümlenme amacıyla içerik analizi yöntemi kullanıldığı belirtilmiştir. Sonuç olarak metot içeriğinin, keman ve yay tutuş tekniği, temel çalış tekniklerinin uygulanışı, nota yerlerinin öğrenilmesi, başlangıç aşamasındaki nota değerliklerinin uygulanması gibi temel davranışlar olduğu görülmüştür.

Onur Topoğlu (2006) tarafından hazırlanan “Yaylı Çalgı Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmanın Önemi ve Viyolonsel İçin Eşlikli Parmak Açma Çalışmaları” konulu yüksek lisans tezinde, yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemini belirtmek ve orta düzey viyolonsel çalıcıları için eşlikli parmak açma çalışmalarından oluşan bir metot önerisi ortaya koymayı amaçladığını belirtmiştir. Araştırmada orta düzey viyolonsel çalıcılarına yönelik, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü pozisyonları kapsayan çeşitli özelliklerde piyano eşlikli etütler hazırlanmıştır. Bu etütlerin eşlikli çalışılmasının entonasyon ve eşlikle beraber çalabilme konusunda önemli katkı sağlayabileceği belirtilmiştir.

2012 yılında Erdal Kurtçu tarafından hazırlanan, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümü Müfredatlarında Bulunan Keman Eğitimi Derslerinde Yaşanan Sorunların Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi adlı yüksek lisans tezinde, keman eğitimi alan öğrencilerin, eğitim süreci boyunca karşılaştıkları sorunları öğretim elemanları ve öğrencilerin ortak görüşleri doğrultusunda tespit etmek ve sorunların çözülmesine yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlanmıştır. Araştırmada genel tarama ve anket modeline uygun, betimsel yöntem kullanılmıştır. Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümlerinde uygulanan keman eğitiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin; çalgı derslerinin haftalık ders saati açısından yeterli düzeyde olmadığı, öğrencilerin

günlük çalışmalarının yeterli düzeyde olmadığı, öğrencilerin kemanda temel davranışları kısmen edinebildiği, ancak müzikal çalma konusunda yeterli düzeyde olmadığı, keman eğitiminde kullanılacak Türk eser dağarcığının sayı ve nitelik olarak yeterli olmadığı ana çalgı keman eğitimi öğrencilerinin, eserlerini piyano eşliğinde seslendirebilme imkânlarının yetersiz olduğu gibi sonuçlar elde edilmiştir.

Gökalp Parasız tarafından 2001 yılında hazırlanan, “Türkiye’de, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarındaki öğretim elemanları ve 4. Sınıf keman öğrencilerine yönelik araştırma yapıldığı belirtilmiştir. Araştırmanın amacının, sağ ve sol el çalım teknikleri, okul şartlarının elverişliliği, konser etkinliklerinin yeterliliği, eşlikli çalışmaların yeterliliği gibi pek çok konu ele alınarak, ortak görüş elde etmek olduğu belirtilmiştir. Araştırmanın sonucunda piyano eşliği ile seslendirebilme konusu orta düzeyin altında çıkmıştır. Genel olarak, ele alınan konuların orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Feyza Sönmezöz (2006) tarafından hazırlanan, Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Eşlik Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi adlı doktora tezinde ise, müzik eğitimi bölümlerinde yapılan eşlik dersinin genel bir değerlendirmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Araştırma örneklemini, piyano ve eşlik dersi öğretim elemanları ile, ilköğretim, lise ve dengi okullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenleri arasından, tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen müzik öğretmenlerinin oluşturduğu belirtilmiştir. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmenlerinin, eşlik yapabilme davranış ve yeterliklerinin beklenen düzeyde olmadığı saptanmıştır. Sonuç olarak, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmakta olan "eşlik dersi öğretim programı" nın geliştirilmesi ve müzik öğretmenlerinin eşlik yapabilme yeterliklerini arttırıcı daha etkin bir eşlik eğitimi için uygulamaya yönelik önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, araştırma grubu, verilerin toplanması ve çözümlenmesi konularına yer verilmiştir.

Araştırma keman öğrencilerinin eşlikli çalışma durumları öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerine göre çok yönlü incelenmiştir. Bu amacı gerçekleştirmek için araştırmada nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemde yürütülen araştırmalar; tek bir çalışma veya araştırma programında hem nitel hem de nicel yaklaşım, model, yöntem ve teknikler kullanarak verilerin derlendiği, analiz edildiği, bulguların bir araya getirildiği ve yorumlandığı araştırmalar olarak tanımlanmaktadır (Tashakkori ve Creswell, 2007 ss.3-7). Bu modelde nitel ve nicel yaklaşımlar bir arada eş zamanlı olarak araştırma grubuna uygulanmakta, veriler iki yaklaşım çerçevesinde ayrı ayrı toplanır ve analiz edilir. Ancak bu iki yaklaşımla ortaya konan bulgular karma yöntemin ilkelerine uygun olarak bir araya getirilir ve birlikte yorumlanır (Yaman, 2015 ss.183-185).

Bu kapsamda araştırmanın nicel boyutunda “karşılaştırmalı tarama modeli” yöntemi kullanılmıştır. “*Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama araştırması denir.*” (Büyüköztürk, vd., 2015: 14). Tarama araştırmaları genellikle, mevcut durumun tespitini amaçladığı için, örneklem olarak alınan grubun, geniş bir çoğunluğu yansıtması amaçlanır. “*Bu tür araştırmalar, ne, nerede, ne zaman, hangi sıklık ve düzeyde, nasıl gibi soruların cevaplandırılmasına olanak tanır.*” (Büyüköztürk, vd., 2015: 177). Araştırmada karşılaştırmalı tarama yöntemiyle müzik eğitimi anabilim dallarındaki öğrencileri eşlikli çalışma uygulamaları konusundaki görüşleri nicel yöntemlerle betimlenmiş daha sonra da cinsiyet ve sınıf düzeyine göre karşılaştırmalar yapılmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda ise durum çalışması yöntemi işe koşulmuştur. Nitel durum çalışmasının temel özelliği bir ya da birkaç olay, olgu ya da durumun

derinlemesine araştırılmasıdır. Kısacası bir duruma ilişkin birey, ortam ve süreç gibi etkenler bütüncül yaklaşımla araştırılır. Duruma ilişkin genel sonuçlara varmak yerine elde edilen benzer durumların anlaşılmasına yönelik örnekler ve tecrübeler oluşturması beklenir. Yıldırım ve Şimşek'e göre eğer ortada iyi formüle edilmiş bir kuram varsa bunun teyit edilmesi ve çürütülmesi amacıyla durum çalışması yöntemi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013 ss.83-326). Bu çalışmada da öğretim elemanlarına yarı yapılandırılmış görüşme soruları uygulanarak, eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri belirlenmeye çalışılmış ve derinlemesine analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırma süreci aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

3.1. Araştırma Grubu

Bu araştırmanın nicel boyutu, Necmettin Erbakan Üniversitesi A. K. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Abd. Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Abd. ve Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı' nda, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören bireysel alan çalgısı keman olan 87 1.2.3.4. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1 . Öğrencilerin Cinsiyet, Yaş, Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ABD		
Cinsiyet	-n-	%
Kız	50	57,5
Erkek	37	42,5
Toplam	87	100
Yaş	-n-	%
18	4	4,6
19	7	8,0
20	21	24,1
21	34	39,1
22	12	13,8
23	9	10,3

1. Sınıf	21	24,0
1. Sınıf	20	23,0
3. Sınıf	24	27,6
4.Sınıf	22	25,3
Toplam	87	100,0

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında araştırma kapsamındaki öğrencilerin ise 50'si kız (%57,5), 37'si (%42,5) erkektir. Eğitim Fakültesi müzik öğretmenliği anabilim dalındaki öğrencilerin yaşları 18 ile 23 arasındadır. Öğrencilerin sınıflara göre dağılımı incelendiğinde müzik öğretmenliği anabilim dalındaki öğrencilerin ise 21'i (%24) 1. Sınıfta, 20'si (%23,0) 2. Sınıfta, 24'ü (%27,6) 3. Sınıfta ve 22'si ise (%25,3) 4. Sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin sınıf, yaş ve cinsiyet açısından dengeli bir dağılım gösterdiği görülmektedir.

Araştırmanın nitel boyutunda yarı yapılandırılmış görüşmeler, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Trakya Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında keman eğitimi vermekte olan 17 öğretim elemanı gerçekleştirilmiştir.

3.2. Verilerin toplanması

Araştırmada nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanıldığı için iki yaklaşıma uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve Eşlikli Çalışma Anketi kullanılmıştır. (Ek-1)

Araştırmadaki nitel veriler öğretim elemanlarına elektronik ortamda ve yüz yüze görüşme yoluyla uygulanan görüşme formu yanında, ulusal ve uluslararası bilgi kaynaklarının taranması ve internet veri tabanından faydalanılması ile elde edilmiştir. Öğretim elemanlarının eşlikli çalışmalar konusundaki tutumlarını tespit etmek amacıyla uygulanan görüşme formu, açık uçlu 9 sorudan oluşmaktadır (Ek-2). Yarı yapılandırılmış görüşme sürecine toplam 17 öğretim

elemanı katılım sağlamıştır.Yarı yapılandırılmış görüşme “nitel araştırmalarda” ve “durum çalışmalarında” çok sık kullanılan etkili bir yöntemdir (Stewart ve Cash, 1985).

Yıldırım ve Şimşek (2013)’e göre, araştırmanın odaklandığı ortamda yer alan bireyler yani veri kaynakları farklı özelliklere sahip katılımcıların farklı deneyim, bakış açısı ve algıları bulunduğu için bu farklılıkların telefon görüşmeleriyle, mektuplar, fotoğraflar, günlükler ve yazışmalar gibi kaynaklardan oluşan doküman analizleriyle belirlenmesi ve yorumlanması gerekmektedir. Farklı yöntemlerle elde edilen verilerin birbirini teyit etmesi yani çeşitlemeye gidilmesi araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini de artırmaktadır.

Verilerin analizinde öncelikle tüm görüşmeler için transkriptler oluşturulmuş, oluşturulan transkriptler tekrar tekrar okunmuş, önemli ifadeler belirlenerek listelenmiştir. Eşlikli çalışma konusunda önemli unsurların tanımlanmasında katılımcıların kendi kelimeleri ve cümleleri dolayısıyla da “yaşanmış tecrübeleri” önemli rol oynamaktadır (Jasper, 1994). Bu yüzden araştırma bulgularının betimlenmesinde doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

Araştırmanın nicel verilerini toplamak için, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı' nda öğrenim gören, bireysel çalgısı keman olan öğrencilere uygulamak üzere anket kullanılmıştır. Bu anket Müzik Eğitimi Anabilim Dalı' nda öğrenim gören öğrencilerin eşlikli çalışma hakkındaki görüşleri, tutumları, kullanım durumları ve karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Anketin oluşturulması sürecinde literatür taraması yapılmış, müzik eğitimi, eğitim programları, ölçme değerlendirme alanlarında akademik çalışmalar yapan uzman öğretim elemanları ve keman öğrencileriyle görüşmeler yapılmıştır. Uzman görüşleri ve literatüre göre anket Çalışma Alışkanlıkları, Teknik ve Müzikal Boyut, Çevresel Faktörler, Diğer Müzik Derslerine ve Becerilerine Katkısı ve Beraber Seslendirebilme olmak üzere toplam 5 başlıktan oluşmaktadır. Her bir başlığın içerdiği anket maddeleri uzman görüşleri ile belirlenmiştir. Bu şekilde anketin kapsam geçerliği sağlanmaya

çalışılmıştır. Öğrencilere uygulanan anket 24 sorudan oluşmaktadır. Sorular kapalı uçlu, 5'li likert tipine uygun olarak hazırlanmıştır. Cevap seçenekleri *Her zaman (4 puan) *Çoğunlukla (3 puan) *Bazen (2 puan) *Çok az (1 puan) *Hiç (0 puan) şeklinde puanlanmaktadır. Anket üç üniversitenin müzik bölümünde öğrenim gören toplamda 87 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrenci Eşlik Çalışma Anketi'nin güvenilirliğini test etmede Cronbach Alfa Yöntemi uygulanmıştır. Analizler sonucu güvenilirlik katsayısı Çalışma Alışkanlıkları başlığının .78, Teknik ve Müzikal başlığının .73, Çevresel Faktörler başlığının .74, Diğer Müzik Derslerine Ve Becerilerine Katkısı başlığının .71 ve Beraber Seslendirebilme başlığının ise .70 hesaplanmıştır. Literatürde beşli derecelendirme anketlerine ilişkin güvenilirlik çalışmalarında 0,60 ile 0,70 düzeyindeki katsayıların yeterli olduğu ileri sürülmektedir (Cronbach, 1990). Bu açıdan bu anketin alt başlıklarından elde edilen güvenilirlik katsayılarının yeterli ve yüksek olduğu söylenebilir.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmada anket verilerinin analizinde frekans, aritmetik ortalama, t testi ve F testi teknikleri kullanılmıştır. Keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşlerinin betimlenmesinde aritmetik ortalama tekniği kullanılmıştır. Keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşlerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasında Bağımsız Örneklem t Testi kullanılmıştır. Keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşlerinin sınıf düzeylerine göre karşılaştırılmasında Varyans Analizi tekniği (F testi) kullanılmıştır.

Anket formunda aritmetik ortalamanın hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılmıştır:

$$\bar{X} = \frac{(Her\ zaman\ x\ 4) + (Çoğunlukla\ x\ 3) + (Bazen\ x\ 2) + (Çok\ az\ x\ 1) + (Hiç\ x\ 0)}{N\ (87)}$$

Hesaplanan aritmetik ortalamanın yorumu için bir ölçüt geliştirilmiştir. Bu ölçüt aşağıdaki formüle göre geliştirilmiştir:

$$\text{Ölçüt} = \frac{a - b}{\text{Seçenek sayısı}}$$

a- “Her zaman” seçeneğine karşılık gelen 4 puan

b- “Hiç” seçeneğine karşılık gelen 0 puan

Seçenek sayısı: 5

$$\text{Ölçüt} = \frac{4 - 0}{5}$$

Ölçüt= 0,80

Bu ölçüte göre aşağıdaki aralıklar belirlenmiştir.

Aralık	Sonuç
0.00-0,79	Hiç
0.80-1,59	Çok az
1,60-2,40	Bazen
2,41-3,20	Çoğunlukla
3,21-4.00	Her zaman

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde alt problemlerle ilişkili olarak araştırmanın nitel ve nicel verilerinin analizi ile ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

Alt Problem 1. Müzik Eğitimi ABD keman öğrencilerinin eşlikli çalışma konusundaki görüş, düşünce ve tutumları nasıldır?

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2. Keman öğrencilerinin eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri

Çalışma Alışkanlıkları	\bar{X}	S.S
1. Keman çalışmalarım esnasında piyano eşlikten (kayıt ya da canlı performans) faydalanırım.	1,6	0,78
2. Konserde görev alacağım zaman, seçtiğim eserin piyano eşlikli olmasına dikkat ederim.	3,07*	0,52
3. Keman eserlerini piyano eşlikle beraber çalmak motivasyonumu arttırır.	3,26**	0,44
4. Piyano eşlikle birlikte çalışmak, solo performanslarıma olumlu yönde katkıda bulunur.	3,61**	0,51
5. Keman derslerinde de piyano eşliğinden faydalanma konusunda istekliyim.	2,93*	0,55
Genel Ortalama	2,89*	
Teknik Ve Müzikal Boyut		
6. Eşlikli çalışmaların sağ ve sol elimde sürat(ajelite) katkı sağladığımı düşünüyorum.	2,99*	0,39
7. Piyano eşlikli çalışmak, hızlı algılama ve doğru seslendirmeme katkı sağlar.	3,03*	0,47
8. Piyano eşlikli çalışmak, entonasyon problemlerimi farketmeme ve düzeltmeme katkı sağlar.	3,16*	0,66
9. Eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim.	2,53*	0,85
10. Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim.	2,86*	0,58
11. Keman çalışmalarına piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım.	1,44	0,95
12. Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır.	3,07*	0,40
13. Piyano eşlikli çalışmak eserin temposunu korumama katkı sağlar.	3,57**	0,50
Genel Ortalama	2,83*	
Çevresel Faktörler		
14. Bireysel çalgı sınavlarında piyano eşlik zorunluluğu vardır.	1,38	1,74
15. Okulumuzda ihtiyaç duyduğumuz zaman eşliklerimiz yapan bir hocamız vardır.	1,66	1,03
16. Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim.	2,67*	0,60
17. Piyano eşlik için bilgisayar programlarından faydalanabiliyorum.	1,22-	0,90

18. Okulumuzda piyano eşlikli yapılacak düet ya da trio çalışmalarını için elverişli (genişlik, ısınma, hijyen, materyal vs.) çalışma alanları mevcuttur.	3,13*	0,57
19. Okulumuzda notaları ve eşliklerini temin edebileceğim bir müzik kütüphanesi- nota arşivi vs. bulunmadığı için kaynak sıkıntısı yaşıyorum.	2,69*	0,87
Genel Ortalama	2,13	
Diğer müzik derslerine ve becerilerine katkısı		
20. Eserleri piyano eşlikli çalışmanın müziksel işitmemin gelişimine katkı sağladığımı düşünüyorum.	3,52**	0,50
21. Eseri eşlikle seslendirmek, eseri müzikal ve teknik boyutta analiz etmemi kolaylaştırır.	3,49**	0,50
Genel Ortalama	3,51**	
Berber Seslendirebilme		
22. Piyano eşlikle birlikte çalışırken nüanslara dikkat ederim.	3,41**	0,54
23. Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim.	3,05*	0,61
24. Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartet v.b. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum.	3,61**	0,49
Genel Ortalama	3,36**	

-Çok az *Çoğunlukla **Her zaman

Tablo 2’de keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma durumlarına ilişkin anket sorularına verdikleri cevaplar görülmektedir. Aritmetik ortalama tekniğiyle gerçekleştirilen analizlere göre çalışma alışkanlıkları boyutunda öğrenciler 1 maddeye çok az, 2 maddeye çoğunlukla ve iki maddeye ise her zaman yanıtını vermişlerdir. Bu boyutta öğrenciler “Keman çalışmalarım esnasında piyano eşlikten (kayıt ya da canlı performans) faydalanırım” davranışını çok az düzeyde gerçekleştirmektedir. Buna karşın “Konserde görev alacağım zaman, seçtiğim eserin piyano eşlikli olmasına dikkat ederim” ve “Keman derslerinde de piyano eşliğinden faydalanma konusunda istekliyim” maddelerinde ise öğrenciler “çoğunlukla” cevabını vermişlerdir. Benzer şekilde öğrencilerin “her zaman” cevabını verdikleri anket maddeleri ise “Keman eserlerini piyano eşlikle beraber çalmak motivasyonumu artırır” ve ”Piyano eşlikle birlikte çalışmak, solo performanslarıma olumlu yönde katkıda bulunur” ifadeleridir. Eşlikli çalışmada çalışma alışkanlıklarına ilişkin anket sorularının ağırlıklı ortalaması ise 2,89’dur. Bu ortalama çoğunlukla seçeneğine denk düşmektedir. Genel olarak öğrenciler eşlikli çalışmada “çoğunlukla olumlu bir çalışma alışkanlığına” sahiptir.

Anketin Teknik ve Müzikal Boyut konusundaki sorularına öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara bakıldığında 1 maddede çok az, 6 maddede çoğunluk ve 1 madde de ise her zaman seçeneğinde yanıtların verildiği görülmüştür. Bu boyuttaki maddeler tek tek incelendiğinde “Eşlikli çalışmaların sağ ve sol elimde sürata (ajilite) katkı sağladığını düşünüyorum”, “Piyano eşlikli çalışmak, hızlı algılama ve doğru seslendirmeye katkı sağlar”, “Piyano eşlikli çalışmak, entonasyon problemlerimi farketmeme ve düzeltmeme katkı sağlar”, “Eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim”, “Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim” ve “Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır” maddelerinde öğrencilerin “çoğunlukla” yanıtını verdikleri görülmüştür. Benzer şekilde öğrenciler “Piyano eşlikli çalışmak eserin temposunu korumama katkı sağlar” ifadesine “her zaman” seçeneğinde cevaplar vermişlerdir. Buna karşın “Keman çalışmalarına piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım” ifadesine ise öğrenciler “çok az” cevabını vermişlerdir. Teknik ve Müzikal Boyuttaki maddelerin ağırlıklı ortalaması ise 2,83’tür. Bu bulgu çoğunlukla seçeneğine denk gelmektedir. Öğrenciler teknik ve müzikal boyuttaki anket maddelerine “çoğunlukla olumlu görüşler” bildirmişlerdir.

Öğrencilerin eşlikli çalışma anketinin Çevresel Faktörler başlığındaki 6 soruda gerçekleştirilen analizlere göre cevapların 2 maddede “çok az”, 1 maddede “bazen” ve 3 maddede ise çoğunlukla seçeneğinde yoğunlaştığı görülmüştür. Öğrenciler “Bireysel çalgı sınavlarında piyano eşlik zorunluluğu vardır” ve “Piyano eşlik için bilgisayar programlarından faydalanabiliyorum” maddelerinde çok az seçeneğinde cevaplar vermişlerdir. Anketin “Okulumuzda ihtiyaç duyduğumuz zaman eşliklerimiz yapan bir hocamız vardır” maddesinde ise öğrenciler bazen seçeneğinde cevaplar vermişlerdir. Buna karşın “Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim”, “Okulumuzda piyano eşlikli yapılacak düet ya da trio çalışmaları için elverişli (genişlik, ısınma, hijyen, materyal vs.) çalışma alanları mevcuttur” ve “Okulumuzda notaları ve eşliklerini temin edebileceğim bir müzik kütüphanesi- nota arşivi vs. bulunmadığı için kaynak sıkıntısı yaşarım” maddelerinde ise öğrenciler "çoğunlukla" cevabını

vermişlerdir. Çevresel koşulların orta düzeyde olduğuna yönelik bir görüş olmakla birlikte okulların alt yapısının "kısmen yetersiz" olduğu görülmektedir.

Piyano eşliğiyle çalmanın diğer müzik derslerine ve becerilerine katkısı konusunda öğrenci görüşleri analiz edildiğinde “Eserleri piyano eşlikli çalışmanın müziksel işitmemin gelişimine katkı sağladığını düşünüyorum” ve “Eseri eşlikle seslendirmek, eseri müzikal ve teknik boyutta analiz etmemi kolaylaştırır” maddelerinde çok yüksek oranda "olumlu" görüş bildirmişlerdir. Anketin bu boyutunda elde edilen 3,51 düzeyindeki ortalama öğrencilerin yüksek oranda eşli çalışmanın diğer müzik derslerine ve becerilerine "her zaman" katkı sağladığı görüşünü taşıdıklarını göstermektedir.

Son olarak öğrenciler anketin “Beraber Seslendirebilme” başlığındaki 3 maddenin ikisinde "her zaman" birinde ise "çoğunlukla" görüşüne sahip oldukları görülmüştür. Buna göre “Piyano eşlikle birlikte çalışırken nüanslara dikkat ederim” ve “Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartet v.b. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum” maddelerinde öğrenciler ağırlıklı olarak "her zaman" seçeneğinde yoğunlaşmışlardır. “Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim” maddesinde ise öğrenciler çoğunlukla görüşüne sahiptir.

Alt Problem 2. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı keman öğrencilerinin cinsiyetlerine göre eşlikli çalışma konusundaki görüş, düşünce ve tutumları farklılık göstermekte midir?

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3. Keman Öğrencilerinin Eşlikli Çalışma Durumları Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Bayan		BAY		T	P
	\bar{X}	Ss	\bar{X}	Ss		
Çalışma Alışkanlıkları						

1. Keman çalışmalarım esnasında piyano eşlikten (kayıt ya da canlı performans) faydalanırım.	1,58	,81	1,62	,76	-,243	,808
2. Konserde görev alacağım zaman, seçtiğim eserin piyano eşlikli olmasına dikkat ederim.	3,04	,57	3,11	,46	-,597	,552
3. Keman eserlerini piyano eşlikle beraber çalmak motivasyonumu artırır.	3,30	,46	3,22	,42	,870	,387
4. Piyano eşlikle birlikte çalışmak, solo performanslarıma olumlu yönde katkıda bulunur.	3,60	,49	3,62	,55	-,193	,847
5. Keman derslerinde de piyano eşliğinden faydalanma konusunda istekliyim.	2,90	,54	2,97	,55	-,615	,540
Teknik Ve Müzikal Boyut						
6. Eşlikli çalışmaların sağ ve sol elimde sürat(ajelite) katkı sağladığımı düşünüyorum.	3,04	,40	2,92	,36	1,446	,152
7. Piyano eşlikli çalışmak, hızlı algılama ve doğru seslendirmeme katkı sağlar.	3,04	,53	3,03	,37	,127	,899
8. Piyano eşlikli çalışmak, entonasyon problemlerimi farketmeme ve düzeltmeme katkı sağlar.	3,14	,73	3,19	,57	-,341	,734
9. Eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim.	2,62	,81	2,41	,90	1,171	,245
10.Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim.	2,86	,58	2,86	,59	-,061	,951
11.Keman çalışmalarım piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım.	1,40	,90	1,49	1,02	-,418	,677
12. Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır.	3,06	,42	3,08	,36	-,243	,808
13. Piyano eşlikli çalışmak eserin temposunu korumama katkı sağlar.	3,54	,50	3,62	,49	-,755	,452
Çevresel Faktörler						
14. Bireysel çalgı sınavlarında piyano eşlik zorunluluğu vardır.	1,14	1,63	1,70	1,85	-1,502	,137
15. Okulumuzda ihtiyaç duyduğumuz zaman eşliklerimiz yapan bir hocamız vardır.	1,50	,99	1,86	1,06	-1,646	,103
16. Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim.	2,78	,62	2,51	,56	2,075*	,041
17. Piyano eşlik için bilgisayar programlarından faydalanabiliyorum.	1,06	,71	1,43	1,07	-1,94	,051
18. Okulumuzda piyano eşlikli yapılacak düet ya da trio çalışmaları için elverişli (genişlik, ısınma, hijyen, materyal vs.) çalışma alanları mevcuttur.	3,08	,60	3,19	,52	-,888	,377

19. Okulumuzda notaları ve eşliklerini temin edebileceğim bir müzik kütüphanesi- nota arşivi vs. bulunmadığı için kaynak sıkıntısı yaşıyorum.	2,68	,87	2,70	,88	-,120	,905
Diğer müzik derslerine ve becerilerine katkısı						
20. Eserleri piyano eşlikli çalışmanın müziksel işitmemin gelişimine katkı sağladığımı düşünüyorum.	3,58	,50	3,43	,50	1,361	,177
21. Eseri eşlikle seslendirmek, eseri müzikal ve teknik boyutta analiz etmemi kolaylaştırır.	3,46	,50	3,54	,51	-,737	,463
Berberer Seslendirebilme						
22. Piyano eşlikle birlikte çalışırken nüanslara dikkat ederim.	3,32	,55	3,54	,51	-1,911	,059
23. Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim.	3,04	,57	3,05	,66	-,106	,916
24. Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartet vb. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum.	3,52	,50	3,73	,45	- 2,005*	,048

P* < 0,05

Tablo 3’de keman öğrencilerinin cinsiyetlerine göre eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri üzerinde gerçekleştirilen karşılaştırılma sonuçları görülmektedir. Bağımsız t testiyle gerçekleştirilen analizlere göre çevresel faktörlerin bir maddesi ve beraber seslendirebilme başlığında ise 1 maddede kız ve erkek keman öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır (p<0,05). İlgili maddelerde cinsiyete göre görüşlerin ortalamasına bakıldığında çevresel faktörlerden “Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim” maddesinde bayanlar daha yüksek ortalama puanlara sahiptir. Eşlik yapacak arkadaşlarını bulmada bayan öğrenciler daha fazla sorun yaşamaktadır. Buna karşın beraber seslendirebilme başlığının “Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartet vb. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum” maddesinde ise erkek öğrenciler daha yüksek ortalamalar elde etmişlerdir. Erkek öğrenciler bu konuda daha olumlu görüşlere sahiptir. Bu iki maddenin dışındaki anket ifadelerinde ve başlıklarında cinsiyet açısından anlamlı bir fark söz konusu değildir. Her iki cinsiyette anketin maddelerinin çoğunda benzer görüşlere sahiptir.

Alt Problem 3. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı keman öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre eşlikli çalışma konusundaki görüş, düşünce ve tutumları farklılık göstermekte midir?

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 4. Keman Öğrencilerinin Eşlikli Çalışma Durumları Hakkındaki Görüşlerinin Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştırılması

SINIF	1	2	3	4		
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	F	p
Çalışma Alışkanlıkları						
1. Keman çalışmalarım esnasında piyano eşlikten (kayıt ya da canlı performans) faydalanırım.	1,48	1,65	1,54	1,73	,430	,732
2. Konserde görev alacağım zaman, seçtiğim eserin piyano eşlikli olmasına dikkat ederim.	2,95	3,10	3,17	3,05	,656	,582
3. Keman eserlerini piyano eşlikle beraber çalmak motivasyonumu artırır.	3,14	3,35	3,33	3,23	1,019	,388
4. Piyano eşlikle birlikte çalışmak, solo performanslarıma olumlu yönde katkıda bulunur.	3,24	3,80	3,75	3,64	6,12*	,001
5. Keman derslerinde de piyano eşliğinden faydalanma konusunda istekliyim.	2,95	2,75	2,96	3,05	1,091	,357
Teknik Ve Müzikal Boyut						
6. Eşlikli çalışmaların sağ ve sol elimde sürat(ejelite) katkı sağladığını düşünüyorum.	3,10	2,85	3,04	2,95	1,614	,192
7. Piyano eşlikli çalışmak, hızlı algılama ve doğru seslendirmeye katkı sağlar.	3,19	2,85	3,00	3,09	2,028	,116
8. Piyano eşlikli çalışmak, entonasyon problemlerimi farketmeme ve düzeltmeme katkı sağlar.	2,86	2,95	3,29	3,50	4,99*	,003
9. Eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim.	1,76	2,55	3,04	2,68	12,49*	,000
10. Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim.	2,71	2,35	3,17	3,14	13,98*	,000
11. Keman çalışmalarım piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım.	1,62	1,40	1,00	1,77	3,09*	,031
12. Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır.	2,98	2,85	3,29	3,09	5,52*	,002
13. Piyano eşlikli çalışmak eserin temposunu korumama katkı sağlar.	3,52	3,45	3,58	3,73	1,193	,317
Çevresel Faktörler						
14. Bireysel çalgı sınavlarında piyano eşlik zorunluluğu vardır.	1,38	1,45	1,33	1,36	,017	,997
15. Okulumuzda ihtiyaç duyduğumuz zaman eşliklerimiz yapan bir hocamız vardır.	1,86	1,95	1,42	1,45	1,544	,209
16. Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim.	2,62	2,50	2,79	2,73	,968	,412
17. Piyano eşlik için bilgisayar programlarından faydalanabiliyorum.	1,29	,90	1,08	1,59	2,456	,069
18. Okulumuzda piyano eşlikli yapılacak düet ya da trio çalışmaları için elverişli (genişlik, ısınma, hijyen, materyal	2,95	3,25	3,29	3,00	2,101	,106

vs.) çalışma alanları mevcuttur.						
19. Okulumuzda notaları ve eşliklerini temin edebileceğim bir müzik kütüphanesi- nota arşivi vs. bulunmadığı için kaynak sıkıntısı yaşıyorum.	2,52	2,75	2,88	2,59	,743	,530
Diğer müzik derslerine ve becerilerine katkısı						
20. Eserleri piyano eşlikli çalışmanın müziksel işitmemin gelişimine katkı sağladığımı düşünüyorum.	3,48	3,45	3,46	3,68	1,065	,369
21. Eseri eşlikle seslendirmek, eseri müzikal ve teknik boyutta analiz etmemi kolaylaştırır.	3,57	3,40	3,42	3,59	,856	,467
Berberer Seslendirebilme						
22. Piyano eşlikle birlikte çalışırken nüanslara dikkat ederim.	3,33	3,25	3,54	3,50	1,424	,242
23. Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim.	2,71	3,20	3,13	3,14	3,02*	,035
24. Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartetv.b. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum.	3,62	3,45	3,54	3,82	2,284	,085

P* < 0,05

Tablo 4’de keman öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri üzerinde gerçekleştirilen karşılaştırılma sonuçları görülmektedir. Tek Yönlü Varyans Analizi tekniği ile gerçekleştirilen analizlere göre anketin maddeleri üzerinde sınıf düzeyine göre hesaplanan F değerlerinden Çalışma Alışkanlıkları başlığında 1 madde, Teknik ve Müzikal boyutta 5 madde ve Beraber Seslendirebilme başlığında ise 1 maddede anlamlı farklılık gözlenmiştir. Bununla birlikte anketin Çevresel Faktörler ve Diğer Müzik Derslerine ve Becerilerine Katkısı başlıklarında sınıf düzeyine göre manidar bir farklılık bulunamamıştır. Anlamlı fark çıkan maddeler tek tek incelendiğinde şu bulgulara ulaşılmıştır: “Piyano eşlikle birlikte çalışmak, solo performanslarıma olumlu yönde katkıda bulunur” maddesinde 2.,3.ve 4. Sınıftaki öğrenciler 1. Sınıftaki arkadaşlarına kıyasla daha olumlu görüşlere sahiptir. Sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler piyano eşlikle birlikte çalışmanın, solo performanslarına olumlu yönde katkıda bulunacağını düşünmektedir. Benzer şekilde “eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim” maddesinde de 2.,3. ve 4. Sınıftaki öğrenciler 1. Sınıftaki arkadaşlarına kıyasla daha olumlu görüşlere sahiptir. “Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim” maddesinde ise 3. ve 4. Sınıftaki öğrenciler 1. ve 2. Sınıftaki arkadaşlarına kıyasla daha olumlu görüşler belirtmişlerdir. “Keman çalışmalarına piyano eşliği dahil olunca, kafam

karıştır/zorlanırım” maddesinde ise diğer maddelerden daha farklı bir görüş dağılımı ortaya çıkmıştır. Bu maddede 1., 2. ve 4. sınıftaki öğrenciler 3 sınıftaki öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde zorlandıklarını ve kafa karışıklığı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. “Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır” maddesinde 3. ve 4. Sınıflardaki öğrenciler 1. ve 2. Sınıflarda öğrenim gören arkadaşlarına kıyasla daha olumlu görüşlere sahiptir. Son olarak “Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim.” Maddesinde ise 2,3,ve 4. Sınıflardaki öğrenciler 1. Sınıftaki öğrencilerden daha olumlu görüşler ifade etmişlerdir. Yine anketin bu maddesinde üst sınıflardaki öğrenciler eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde daha etkili bir şekilde uygulayabilmektedir. Genel olarak sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler eşlikli çalışmaya karşı olumlu tutumlar beslemekte ve bu yaklaşımın gereklerini daha iyi yerine getirebildikleri söylenebilir.

Alt Problem 4. Öğretim elemanlarının “keman öğrencilerinin eşlikli çalışmaları” konusundaki görüş ve düşünceleri nelerdir?

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Soru 1: Keman derslerinde piyano eşliğinin kullanımının gerekliliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir ve kendi derslerinizde piyano eşliğe (bilgisayar destekli, kayıt ya da canlı v.b.) ne ölçüde yer verirsiniz?

K1: *Keman eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmaların ihtiyacını oldukça hissediyorum. Ancak eşlik ile ilgili bir ders olmadığı için bu çalışmaları öğrencilerime uygulayamıyorum. Kayıttan eşliği pek fazla tercih etmiyorum. Ulaşma konusunda da sıkıntılar yaşıyorum. Bunun için teknik alt yapımız yok. Daha çok konser yapacağımız zaman bir eşlikçi bulur ve birkaç provadan sonra bir de konser yaparız.*

K2: *Keman derslerinde piyano eşliğinin kullanımının gerekli olduğunu düşünüyorum. Derslerimde mümkün olan her aşamada (bilgisayar destekli) eşlikli çalışma yaptırıyorum.*

K3: Öğrencinin ton içinde kalarak çalabilmesi, eserin metrik ve ritmik yapısını bozmadan, tempo değişikliği yapmadan seslendirilebilmesi için gerekli olduğunu düşünüyorum. Eşliğini bulabildiğim eserleri bilgisayar destekli çalıştırmaya gayret ediyorum. Eşlikçimiz olmadığı için canlı eşlik şansımız yok.

K4: Ne yazık ki iyi durumda değil. Bence her müzik bölümünde, ayrıca eşlikçi kadrosunun olması lazım.

K5: Öğrencide ton duygusunu oluşturma, çaldığı eseri daha çok sevmesini sağlama, eseri çok sesli duyma ve birlikte müzik yapma vb. davranışlarını oluşturmak için derslerimde piyano eşliği kullanımını son derece önemli buluyorum. Kendi derslerimde öğrencilerimin piyano eşliklerini ben yapıyorum. Her öğrencimde ve her eserde yapmaya çalışıyorum. Çok zor olan eşliklerde bas sesleri ve üzerine akorları çalıyorum. Bir şekilde çok sesliliği duymalarını sağlamaya çalışıyorum.

K6: Piyano eşliğinin kullanılmasını çok önemsiyorum. Çünkü öğrenciler hem birlikte çalmayı öğreniyor, hem ritim duygusu geliyor, hem de müzikaliteyi geliştiriyor. Fakat derslerimde çok fazla kullanamıyorum. Bazen öğrencilerin seviyesinin düşük olmasından da kaynaklanıyor.

K7: Piyano eşlikli çalma öğrencinin ritmik, armonik ve melodik tüm sorunlarına tek seferde çözüm üretebileceği için bir hayli önem arz etmektedir. Derslerimde mümkün olduğu ölçüde öğrencilerime piyano eşliğini kendim yaparım. Sınavlarında ise profesyonel bir eşlikçi ile çalabilmeleri için onları yönlendiririm.

K8: Keman derslerinde piyano eşliğinin mutlaka kullanılması gerekir çünkü öğrenci bu sayede çok sesli müziğe adapte olacaktır ve bu durum da onun sınav, konser ve oda müziği performansına yansıtacaktır. Kendi derslerimde canlı piyano eşliğine yer veremiyorum çünkü çalışma odalarımız buna elverişli değil. Zaman zaman öğrencilerimden kayıt eşliğinde çalmalarını istiyorum. Sınav dönemlerinde ise piyano çalmada iyi durumda olan arkadaşları eşliğinde çalışmalarını sağlıyorum.

K9: Maalesef gerektiği kadar bu konuda uygulama fırsatı bulamıyorum/yaratamıyorum. Bu konu benim de kendimi eleştirdiğim bir noktadır. Bilgisayar ortamında teknolojinin artık bize eşlik yaratma konusunda olanaklar sağladığını biliyorum. Bu konuda mesai yapıp, öğrencilerimiz için en azından ses kayıtlarıyla eşlikli çalışmalarının yollarını üretmemiz gerekiyor diye düşünüyorum.

K10: *Keman derslerinde eşlikli çalmanın; keman eğitimi sürecinin daha etili ve verimli hale getirilebilmesi ve öğrencide bir özgüven ve motivasyon oluşturulabilmesi açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak bunun gerçekleştirilebilmesi imkanlar dahilinde her zaman mümkün olamamaktadır. Çoğunlukla final sınavlarında öğrencilerin eşlikli çalmaları sağlanabilmektedir.*

K11: *Piyano eşliğinin keman derslerinde kullanılması gerekliliği hakkındaki düşüncem olumlu yöndedir ancak canlı eşliğin kayıttan eşliğe kıyasla daha işlevsel olduğu yönündeki düşüncem ve buna bağlı olarak keman derslerinde eşlik için görevlendirilmiş piyano öğretim elemanı da bulunmadığından, bu uygulamaya haftalık rutin ders süresi kapsamında yer vermem mümkün olmamaktadır. Bu nedenle piyano eşliği ile çalma uygulamasını keman dersi kapsamında doğrudan ele alamamakla birlikte, piyano öğretim elemanları eşliğinde sınıf konserleri, bölüm konserleri ve dönem sonu sınavlarına yönelik ders harici ek çalışma niteliğinde ele almış ve bu kapsamda yer vermiş bulunmaktayım.*

K12: *Keman derslerinde piyano eşliğinin kullanımı son derece önemlidir ancak derslerimde bu çalışmalara yer veremiyorum. Bunun nedeni bir ders saatinde iki öğrenciyle ders yapmam nedeniyle zaman ayıramamdır. Her dönem çalıştırılması gereken eserlerin final sınavlarında piyano eşliğiyle çalınması zorunlu olduğundan öğrencilerimi dönem başından itibaren bu konuda yönlendirmekteyim.*

K13: *Kesinlikle gerekli olduğunu düşünüyorum Fakat imkanlar dahilinde eşlikli çaldırmaya çalışıyorum.*

K14: *Eşlikli çalışmanın; Müziği anlama, eserleri daha özenli çalışma, entonasyon, duyuşsal özellikler üzerinde (tutum, özgüven vb.) olumlu etki sağlayacak olması nedeniyle oldukça önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak eşlikli çalışmalara yer veremiyorum. Kayıtlı çalışmalar literatürde oldukça az. Bölümümüzde de arkadaşlarımız yoğun çalışmaları ve dersleri nedeniyle zaman ayıramıyorlar.*

K15: *Yaylı çalgı eğitiminde, çalışılan eserin armonizasyonu, formu ve müzikal yapısının tam anlamıyla anlaşılmasını sağlamak için çok önemli bir araç olan eşliğin her düzeyde kullanılması gerektiğini düşünmekteyim. Yapısı itibariyle tek sesli bir çalgı olan keman, alt yapıda bulunan müzikal öğeleri yeterince duyuramamaktadır. Bu bağlamda, orijinali itibariyle eşliği bulunmayan eserlerin (özellikle etütlerin) bile eğitim aşamasında öğretmenin yapacağı güçlü armonizasyonla şekillenen eşliklerle desteklenerek seslendirilmesinin entonasyon konusunda sıkıntılı bir çalgı olan kemanın eğitimi sürecine sağlayacağı olumlu katkı yadsınamaz. Dolayısıyla eşlikli çalma konusuna, derslerimde yoğun olarak yer vermekteyim.*

K16: *Keman derslerinde piyano eşliğinin kullanımını önemli buluyorum. Canlı eşlik yaptırma imkanımız olmadığı için kendi imkanlarımızla bilgisayar ortamında yazdığımız eşlikleri kullanıyorum. Her eserin eşliğini yazmak mümkün olmadığı için, süre ve olanakların el verdiği şekilde eşlikli çalışmalara yer veriyorum.*

K17: *Derslerin tamamı olmasa da çalışılan eserler belirli bir seviyeye geldiğinde piyano eşliğiyle çalışmanın gerekliliğine inanıyorum. Derslerimde bilgisayar destekli çalışmalara yer veriyorum.*

Katılımcıların verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, keman eğitiminde piyano eşliğinin oldukça önemli olduğu, ancak çoğunlukla derslerde ve konser çalışmalarında eşliğe yer vermekte güçlük çekildiği görüşünü belirtmektedirler. Katılımcılar derslerde kendi imkanları ile bilgisayar destekli ya da yapabildikleri ölçüde canlı eşlik kullansalar da, bu imkanların da kısıtlı olduğunu belirtmişlerdir.

Soru 2: Görev yaptığınız kurumda öğrencilerin piyano eşliğinden faydalanabilmeleri için gerekli şartlar (çalışma ortamı, kadrolu koropetitor, prova imkanı v.b.) ne durumdadır? Bu konudaki önerileriniz nelerdir?

K1: *Görev yaptığım kurumda bu yıldan itibaren korepetitor kalmamıştır. Kendisi emekliye ayrıldı. Çalışma ortamı ve prova imkânları yeterli düzeydedir*

K2: *Eğitim fakülteleri müzik eğt. Anabilim dallarında eşlik dersi bulunmamaktadır. Bu soruya olumlu yanıt verecek eğitimci olacağını sanmıyorum. Tabii programa inisiyatif kullanarak böyle bir ders koyan anabilim dalları olabilir. Oda ve piyanolarımız bulunmaktadırd ancak eşlikçimiz bulunmamaktadır.*

K3: *Çalışma ortamları yalnızca bireysel çalgı çalışmak için bile yeterince elverişli değil. Kadrolu koropetitor bulunmadığı için piyano öğretim elemanlarından destek alınıyordu fakat son 3-4 yıldır sınavlarda eşlik sıkıntısı yaşıyoruz.*

K4: *Kadro eksikliğinden dolayı final sınavlarında bile öğrencilerimiz eşlikli çalmamaktadır. Bu eksiklik mutlaka koropetitor olan kişilerle çözümlenmelidir. Belki uzman kadrosunda alım yapılarak bu konuda bir çözüm üretilebilir. Ayrıca teknolojik olanaklardan faydalanarak öğrencilerin eşlikli çalmalarına ilişkin öneriler ve ürünler geliştirilebilir.*

K5: *Anabilim dalımızda piyano eşlikli çalmak için fiziki şartlar son derece uygundur. (Piyano sayısı ve çalışma odaları bakımından) Ancak kadrolu bir koropetitor maalesef yok. Eşlikler genellikle uygun olan öğretim elemanları ya da öğrenciler tarafından yapılmaktadır.*

K6: *Ne yazık ki iyi durumda değil. Bence, her müzik bölümünde eşlikçi kadrosunun olması lazım.*

K7: *Çalışma ortamları kötü çok fazla çalışacakları oda yok. Kadrolu koropetitorü maalesef yok. Piyano eşikleri piyano hocalarından rica ediyoruz fakat herkesin 36 saate varan dersi olduğu için çok da mümkün değil.*

K8: *Kurumumuzda koropetisyon alanında çalışmak üzere kadrolu öğretim elemanı bulunmamakla birlikte, eşlikli prova çalışmaları halihazırda ders yükü bulunan piyano öğretim elemanlarının öğrencilere ders dışı saatlerde zaman ayırmaları yoluyla yürütülmüştür. Ancak ne yazık ki piyano öğretim elemanlarının dışarıdan görevlendirme ile gelmeleri ve sayıca az olmaları*

nedeniyle geçmiş yıllarda uygulamakta olduğumuz eşlikli çalma çalışmaları bir süredir yapılamamaktadır. Bu konudaki önerim, müzik eğitimi veren kurumlarda, görev tanımı “yalnız piyano eşliği yapmak” olan koropetitor kadrolaşmasının sağlanması yönündedir.

K9: Kurumumuzda kadrolu koropetitor bulunmamaktadır. Öğrenciler konser ve sınav öncesinde az sayıda piyano eşliği yaptırabilmektedir. Çalışma ortamı ve piyano sayısı yeterli olmasına rağmen kadrolu öğretim elemanının olmaması öğrencilerin kendi imkanlarıyla arayış içine girmelerine neden olmaktadır.

K10: Görev yaptığım kurumda bölümümüzün çalışma ortamı iyi. Kadrolu koropetitorümüz maalesef yok. Öğrencinin kendi çalışmalarında eşlik kullanması için, yeni oluşturulan stüdyomuzda bilgisayar destekli eşlik yazımı hakkında düşüncelerimiz ve bazı çalışmalarımız var. Umarım hayata geçirilebilir.

K11: Okulumuzda bu imkanların hiçbiri bulunmamaktadır.

K12: Her komisyon sınavında bölüme bir koropetitor alınmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak kadrolu koropetitor bulunmuyor.

K13: Okulumuzda kadrolu koropetitor olmadığından şartlarımız bu konuda sınırlıdır.

K14: Görev yaptığım kurumda kadrolu eşlikçi bulunmaması ve zaten bu konuya yönelik bir dersin de öğretim programında yer almaması nedeniyle ancak öğretim elemanının bu konuya verdiği önem ve yetkinlikle şekillenen bir eğitim anlayışı söz konusudur.

K15: Görev yaptığım kurumda çalışma ortamı fiziksel şartlar dahilinde uygun. Ancak kadrolu eşlikçi bulunmamakta. Keman eğitimcilerimiz kendi çabalarıyla eşlik sorununu aşmaya çalışmaktalar. Öncelikle önerim “nota yazım programları ve eşikleme” adlı bir dersin lisans ders programlarında yer almasıdır. Öğrenci bu sayede hem kendi ihtiyaç duyduğu-duyacağı eşliklere sahip olabilecek hem de öğretmenlik mesleğinde birçok aşamada kullanabileceği imkanlara sahip olabilecektir. Bunun yanında Kadrolu eşlikçi olması da bir gerekliliktir diye düşünüyorum.

K16: *Çalışma ortamı yeterli denilebilir fakat okulumuzda kadrolu koropetitor bulunmamaktadır. Sadece bu iş ile meşgul olan bir öğretim elemanının varlığı, konser, sınav ve diğer çalışmalar için oldukça fayda olacaktır.*

K17: *Kurumumuzda yeterli ölçüde piyano eğitimcisi ve koropetitor olmadığından eşlik konusunda sıkıntı çekmekteyiz.*

Katılımcılar, "Görev yaptığınız kurumda öğrencilerin piyano eşliğinden faydalanabilmeleri için gerekli şartlar (çalışma ortamı, kadrolu koropetitor, prova imkanı v.b.) ne durumdadır? Bu konudaki önerileriniz nelerdir?" sorusuna çoğunlukla fiziki çalışma ortamının yeterli olduğu halde, kadrolu koropetitor olmaması nedeniyle, derslerde ve konser çalışmalarında eşlik bulmakta sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca mevcut ders programında eşlik dersinin daha geniş yer bulması ve nota yazım programlarının kullanımına yönelik derslerin programa dahil edilmesinin faydalı olacağı yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

Soru 3: *Keman derslerinde eşlikli çalışmalara yer vermek için oluşturduğunuz bir düzey (öğrencinin sınıfı ya da çalgısındaki seviyesi (başlangıç, orta, ileri) var mı ve eşlikli çalmak için belli bir düzey gerekip gerekmediği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?*

K1: *Eşlikli çalmanın için tüm basamaklarda gerekli olduğunu düşünüyorum. Kesinlikle her aşamada yer almalı.*

K2: *Bir öğrencinin eşlikli çalışma yapabilmesi için herhangi bir düzeye ihtiyacı olduğunu düşünmüyorum. İlk yay çekme hareketleriyle birlikte öğrenciler eşlikli çalışabilirler ve hatta çalışmalıdırlar. Bu onların daha temiz ve doğru tempo içerisinde çalmalarını sağlayacaktır. İlk zamanlarda yapılan eşlikler teknik anlamda destekleyici olur. İlerleyen zamanlarda ise müzikal olarak.*

K3: *Keman dersinde öğrenci henüz boş tellerde çalışırken bile eşlik yapılması gerektiğine inanıyorum. Kendim de sıklıkla kemanımla eşlik yaparım ve ilk derslerden itibaren çift ses çalışmalarına yer veririm.*

K4: *Parmak basma uygulamaları ile beraber çeşitli eğitsel amaçlar gözeterek piyano yada hocanın kendi çalgısı ile (keman gibi) eşlikli çalışmanın en baştan başlaması gerektiğine inanıyorum.*

K5: *Keman derslerinde eşlikli çalmak için herhangi bir düzeyin olması gerekli değildir. Her seviyedeki eser piyano eşlikli olarak seslendirilebilir. Böylece derslerdeki verim artacak ve öğrencilerdeki gelişme düzeyi daha hızlı olabilecektir.*

K6: *Eşlikli çalmak için bir düzeye gerek yoktur. Her aşamada eşlikli çalışmalar yapılabilir.*

K7: *Genelde orta seviyedeki öğrenci çalabilir duruma geliyor. Tabi ki başlangıçta da eşlikli çalınabilecek küçük parçalar var fakat başlangıçta daha çok entonasyon ve teknik üzerine yoğunlaşıyorum.*

K8: *Bana göre eşlikli çalma, her düzeyden öğrencinin kendi düzeyine uygun eserler aracılığıyla deneyimlemesi gereken bir süreçtir.*

K9: *Her düzeydeki öğrenci için eşlikli çalmanın gerekliliğine inanıyorum. Başlangıç aşamasından itibaren bu çalışmalar mutlaka uygulanmalıdır*

K10: *Eşlikli eser çalımı için belli bir düzey olduğunu veya olması gerektiği düşüncesinde değilim. Her düzeydeki öğrenciye ve her sınıftaki öğrenciye yapılabilir. Benim görüşüme göre yapılması gerek. Öğrencinin sınıfı veya düzeyinin başlangıç-orta-ileri olması farketmez.*

K11: *Öğrenci başlangıç düzeyindeki eserleri seslendirmeye başladığı andan itibaren eşlikli çalışmalı diye düşünüyorum.*

K12: *Yok ancak, belirli bir düzey gerekli. Kemanın gerekli temel becerilerine sahip olduktan sonra eşlikli çalmaya yer verilebilir.*

K13: *Eşlik için belirli bir düzey gerekmediğini düşünüyorum. Keman öğrenimine yeni başlayan ve tek bir tel çalabilen öğrencilere dahi öğretmenleri tarafından oluşturulan eşlikler yazılıp uygulanabilir.*

K14: *Eşlikli çalmak için belli bir düzeye ulaşılması gerektiğine inanmamaktayım. Aksine bu tip çalışmaların her düzey ve aşamada olması gerektiğine olan inancımı da vurgulamaktayım. Bir keman öğrencisinin yay çekme aşamasında bile kullanılacak eşlik materyali, bu sürecin daha kolay, zevkli ve verimli geçmesine katkı sağlayacaktır.*

K15: *Eşlikli çalışma her düzeyde uygulanabilir. Başlangıç aşamasında entonasyon ve ritmik problemlerin aşılmasında fayda sağlar. Orta seviyede konum geçişlerindeki entosyon sorunları ve müzikaliteyi geliştirmeye, müziksel düşünmeye faydası olur. İleri düzeyde ise öğrencinin seviyesine göre oluşturulan dinleti-konser repertuarı çalışmaları yapılabilir. Aynı zamanda müzikalite ve yorumlama çalışmaları için fayda sağlar düşüncesindeyim. Genel olarak öğrencinin seviyesi ne türde ve hangi boyutta eşikleme yapılacağını belirler. Ancak her aşamada kullanılmalıdır diye düşünüyorum.*

K16: *Her hangi bir seviye belirlemek gerekmediğini düşünüyorum. Öğrenci hangi seviyede olursa olsun eşlikli çalabilir ancak çaldığı eserin tamamlanmış olması gerekli. Çünkü eşlik bütünlük olduğu zaman anlam kazanıyor. Sadece bütünlükle ilgili sınırlama getirebilirim.*

K17: *Böyle bir düzey oluşturmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum. Zira her seviyede keman öğrencisinin piyano eşliğiyle çalışabilmesinin öğrencinin entonasyon ve teknik, müzikal seviyesinde ilerleme sağlayabileceği görüşündeyim.*

Katılımcılar "Keman derslerinde eşlikli çalışmalara yer vermek için oluşturduğunuz bir düzey (öğrencinin sınıfı ya da çalgısındaki seviyesi (başlangıç, orta, ileri) var mı ve eşlikli çalmak için belli bir düzey gerekip gerekmediği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna çoğunlukla başlangıçtan itibaren eşlik kullanımının gerekliliği yönünde görüş bildirmişlerdir. Başlangıçtan itibaren eşlikli çalışmanın, öğrencinin, ritm, entonasyon ve bütünlük içinde çalabilme becerilerini destekleyeceği, daha ileri seviyelerde müzikal düşünme ve müzikal çalma becerilerini ilerleteceği görüşünü bildirmişlerdir.

Eşlik için belirli bir seviyeye gelmesi gerektiğini belirten katılımcılar ise, kemanın temel becerilerini kazandıktan sonra eşlikli çalışmalara geçmek gerektiği görüşünü bildirmişlerdir.

Soru 4: Öğrencilerin piyano eşliği ile sıkça çalışmalarının müziksel işitme, deşifre, algılama v.b. gibi diğer becerilerine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise, bu katkı size göre ne şekildedir?

K1: *Evet düşünüyorum. Kesinlikle entonasyon, müziği bütünü ile algılama, müzikalite açısından önem arz ediyor*

K2: *Form, stil, entonasyon bakımından olumlu etkileri olacağını düşünüyorum*

K3: *Kesinlikle katkısı vardır. Piyanoda sesler mutlak bir şekilde var olduğundan, eşlik sayesinde entonasyonun önüne geçilir, öğrenci kemanda seslerin yerini daha rahat bulur. Deşifre yapmada öğrencinin işitme yeteneğinin gelişmiş olması ve nota okuma ve takip becerilerinin de ilerlemiş olması kaydıyla olumlu etkileri olduğunu düşünüyorum.*

K4: *Evet, eşlik katkı sağlamaktadır. Özellikle işitme becerileri ile karşılıklı güçlü bir etkileşim olduğunu düşünüyorum. Bunun dışında koro, orkestra gibi beraber çalma becerilerini de geliştirdiğine inanıyorum.*

K5: *Kesinlikle katkısı söz konusudur. Piyano müzikal işitme açısından en önemli çalgıdır. Sesler arasındaki majör ve minör gibi armonik yapılanmanın ve aralık kavramının oturtulması ve belki de en önemlisi, entonasyon problemlerinin giderilebilmesi için piyano eşlikli çalmanın önemli olduğunu düşünüyorum.*

K6: *Evet, öğrencinin duyma ve dinleme becerisini geliştirir.*

K7: *Evet, fakat, öğrencinin algılamasının ne kadar çok açık olduğuyla da alakalı olduğunu düşünüyorum.*

K8: *Evet. Birlikte çalmanın, öğrencinin senkronizasyon, cümleme ve bütünlük, akıcı çalma ve koordinasyon becerilerine ve varsa tartımsal hatalarının farkına varma süreçlerine olumlu etkileri olduğunu düşünüyorum.*

K9: Kesinlikle inanıyorum. Her şeyden önce armonik duyuş ve ritm algılama becerisine katkıda bulunduğunu düşünüyorum.

K10: Piyano eşliğı yaptığım zaman öğrencilerimde gördüğüm birçok gelişme var. Örnek vermem gerekirse;

- Eserlerini bireysel çalmalarına göre daha cesaretli çalmaları,
- Müzikaliteye dikkat ederek çalmaları, nüanslara daha dikkat ederek çalmaları, Cümle başı ve özellikle sonuna daha dikkat etmeleri,
- Eserde aralarda susları varsa bunları saymak yerine piyanonun ezgisinin bitiminde müziğı bilerek hissederek doğru zamanda girmeleri, işitme yönlerini kuvvetlendirmeleri,
- Birlikte yapılan müzik için duyulan keyif,
- Derse daha istekli gelmeleri,
- Bireysel çalışmalarının daha bilinçli yapmaları,
- Eserin tonuna göre seslere dikkat ederek armonisini geliştirmeye çalışmaları(tonik, dominant),
- Bireysel çalışmalarında dikkat etmedikleri entonasyon hatalarını net olarak fark etmeleri. Her ne kadar eşliksiz çalındığında uyarsak da bazı yerlerde piyano eşlikli çaldıkları zaman kendi yanlışlarını kendileri daha net fark ediyorlar. İşaretleme yapıp pasaj pasaj çalışmayı, ince işçilik yapmayı öğreniyorlar.
- Kendileri internet üzerinden eserlerini dinlediklerinde sadece kendi partilerini değil piyano eşliklerini veya orkestra tarafından çalınmışsa piyano partisindeki melodileri kulak aşinalığı ile hangi çalgı grubunun çaldığını vb. dinleyip, ayırt ediyorlar.

K11: Eşlikli çalmanın daha çok keman çalma becerilerini olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum.

K12: *Deşifre konusunda çok emin değilim. Ancak işitme konusunda çok olumlu etkileri var. Çocukların çakışan sesleri hissederek düzeltmesini sağladığını ve böylece işitmelerine ve entonasyonlarına katkı sağladığını düşünüyorum.*

K13: *Ton içerisinde kalarak entonasyon sorunlarının giderilebilmesi (müziksel işitme), piyano eşliğı ile birlikte çama esnasında kaçırılmış ölçüler varsa armonik bağlantılara göre yakalayabilme becerisinin geliştirilmesi (algılama), piyano eşliğı ile birlikte çalmaya alışkın bir öğrencinin deşifre esnasında bütün düşünebilme, müziksel cümleleri tespit edebilme becerisinin kazanımı yönüyle katkısı odluğunu düşünüyorum.*

K14: *Armonik duyuş ve algılama temeline dayanan müziksel işitme becerisinin, duyuşsal anlamda eşlikli çalışmalarla tamamen gelişebileceğini düşünmekteyim. Hızlı nota okuma becerisine olan katkısı da dolaylı yoldan gerçekleşmekte, öğrencinin müzikal gelişimini birebir etkileyen bu tip çalışmaların müziğı kolay ve hızlı algılama anlamında deşifreye etki edebileceğini düşünmekteyim.*

K15: *Öğrencilerin piyano eşliğı ile sıkça çalışmalarının müziksel işitme, deşifre, algılama v.b. gibi diğer becerilerine katkısı olduğunu düşünüyorum. Yukarda bahsettiğim gibi öğrenci eşlikleme sayesinde (tabii eşliğı yapan kişinin yeterliliğı burada önemlidir.) müziğın tüm yapıtaşlarını çalgısına daha doğru şekilde aktarabilir. Bu aşamada eğitimci de kontrol ve geri dönütlerde bulunmalıdır.*

K16: *İşitme ve algılama noktasından katkı sağladığını düşünüyorum. Eğitimcinin kontrolünde ve doğru yönlendirme ile öğrenci farkındalığını arttırabilir.*

K17: *Eşlikli çalışma işitme, deşifre, algılama, duyumsama vb. müzikal unsurlara olumlu katkı sağladığı gibi çalgısal becerilerin değışimi dönüşümü ve gelişiminde çok fayda sağladığı görüşümü yinelemek isterim*

Öğrencilerin piyano eşliğı ile sıkça çalışmalarının müziksel işitme, deşifre, algılama v.b. gibi diğer becerilerine katkısı sorulduğunda, katılımcılar piyano eşlikli çalışmaların öğrencilerde, müzikal algılama, armonik duyuş ve algılama, deşifre becerisini geliştirme, form, stil ve entonasyon bakımından farkındalıklı çalma, gibi becerilerini artırdığını, motivasyona önemli ölçüde katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Soru 5: Piyano eşlikli keman çalışmalarının, keman tekniğine katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Sağlıyor ise, bu katkılar ne ölçüdedir?

K1: Sağlıyor. Bu katkı çok büyük ölçüdedir.

K2: Evet teknik olarak katkı sağlar. Eşlikli çalışmalar özellikle yayın bölümlerinin (a.y, b.y.,ü.y.) öğrenilmesinde ve bu hareketin davranışa dönüşmesinde çok önemlidir.

K3: Evet, fakat yine öğrencinin sağ el tekniklerinde belli bir yere gelmiş olması gerekir ki farkındalık düzeyi yüksek olsun. Piyano eşliğini profesyonel birisinin yapması şartıyla örn:staccato, spiccato, legato gibi teknikler ya da leggero gibi ifadelerin hayata geçirilmesi için piyanodan alınan ilham önemlidir.

K4: Ben öncelikli olarak yaylı çalgı kapsamında entonasyona, tempo ve ritmin doğru uygulanmasına katkı sağladığını düşünüyorum. Tabii eşlik yapan kişinin niteliği ile de orantılı olarak müzikal ifadelemeye de olumlu etkileri olabilir. Örneğin artikülasyon uygulamalarında nitelikli bir staccato piyanoda yapılmaktaysa, kemancı zayıf staccatolarını piyanistiyle aynı niteliğe getirmeye çalışabilir. Benzer bir durum gürlük uygulamalarında dolayısıyla cümleme anlayışında da ortaya çıkacaktır. Ayrıca çalgıda ton üretimi anlayışında da piyanistin yanında yetersiz ton üretimi varsa, bu konuda öğrencinin dikkatini çekebilir ve sorunu halletmek için onu gereken çözümleri araştırmaya itebilir.

K5: Eşlikli çalmanın keman teknikleri açısından sağladığı katkının çok fazla olduğunu söyleyemeyeceğim. Çünkü keman çalma bireysel bir iş olduğu için teknik gelişim de tamamen çalıcının becerisinin ve verdiği emeğin sonucu olacaktır.

K6: Tekniğe katkı sağladığını düşünmüyorum ancak müziği daha iyi anlama ve yorum katmada katkı sağlamaktadır.

K7: Öğrenci piyano eşlikle daha özgür çalabiliyor ve bu da tekniğinde daha özgür olmasını sağlıyor diye düşünüyorum.

K8: *Piyano eşlikli keman çalışmalarının, belirli bir tekniği ritmik ve eşzamanlı olarak icra etme bakımından, devinışsel alan alt basamaklarından olan “algılama” ve “beceriye dönüştürme” basamaklarına büyük ölçüde katkı sağladığını düşünüyorum.*

K9: *Piyano eşlikli keman çalışmalarının, keman tekniğine katkı sağladığına inanıyorum. Birlikte müzik yapmanın disiplinli çalışmalar sonucu ortaya çıktığını öğrencinin kavraması açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum*

K10: *Eseri vermeden önce eseri destekleyici etüt, gam çalışmaları, parmak alıştırmaları yapıldığı için piyano eşlikli keman çalışmalarının, keman tekniğine çok da fazla katkı sağlamadığını düşünüyorum.*

K11: *Acelite, sağ el ve sol el kullanımını büyük ölçüde geliştireceğini düşünüyorum.*

K12: *Teknik anlamda bir katkısı olacağını düşünmüyorum. Sadece iyi bir eşlikçi ile çalışıyorsa dönemin özelliklerini hissetmesi belki teknik becerilerine yansıtılabilir.*

K13: *Eserin yer aldığı dönem özelliklerinin besteci tarafından hem piyano hem de keman partisine yansıtılmak zorunda olduğundan, piyano ve keman partilerinin paralel dönem özelliklerini yansıtması gerekir. Örneğin: yalnız çalındığında sert gelen tekniklerin, piyano ile birlikte icra edilmesi ile daha yumuşak çalınabilmesi veya tam tersi yönde kazanımlar sağlanabilmesi gibi teknik katkılar elde edilebilir.*

K14: *Piyano eşlik çalışmalarının keman tekniğine katkısının düşük düzeyde kaldığını düşünmekteyim. Çünkü, müzikal dikkatini hangi alana, ne derecede vereceğini tam anlamıyla kestiremeyen öğrenciye eşlikli çalışmaların bu anlamda olumlu bir katkı yapabilmesi belli bir müzikal olgunluk gerektirmektedir.*

K15: *Piyano eşlikli çalışmak sadece keman değil tüm çalgılar için teknik geliştirici özelliكتedir. Teknik dediğimiz şey müziğin kendisini var eden yapılarıdır zaten. Müziği doğru algılamamıza-düşünmemize yardımcı olan eşikleme de aynı*

zamanda ve doğal olarak çalgı tekniğinin gelişmesine de yardımcı olur. Bu tekniklerin eşlikteki karşılıkları yani bir anlamda örneklenmesi öğrenciye rehberlik eder. Tabii ki eğitiminin kontrolü ile.

K16: *Piyano eşliği ile çalışmak keman çalan kişinin daha temiz çalma gayreti içinde olmasını sağlar. Bu durum da sol eli olumlu etkiler. Gerçek tempoda kalma çabası da hem sağ hem sol el tekniğini olumlu etkiler. Ayrıca nüanslar için yayı doğru kullanma çabası da olumlu yönde katkı sağlayacaktır.*

K17: *Özellikle entonasyon (Ton içtenlik) gelişimine olumlu katkı sağladığını düşünüyorum. Çalgısında seslendirdiği dikey armonizasyonunu duyumsamak ve gerekirse bu armonik yapıya uygun şekilde seslerini ve tonu düzeltmek düzenlemek çalgısal beceride ilerlemeyi sağlayacağı düşüncesindeyim.*

Piyano eşlikli çalışmaların keman tekniğine katkısı olup olmadığı sorulduğunda, katılımcılar çoğunlukla, piyano eşlikli çalışmaların öğrenciye teknik boyutta da katkı sağladığı görüşünü belirtmişlerdir. Öğrenciye birlikte çalma disiplini, yorumlama ve yayı daha iyi kullanma gibi katkıları olduğunu, ton üretimini de destekleyeceğini, piyano eşlikli çalan öğrencinin, eşliği takip ederken eseri de daha dikkatli takip ettiğini ve dolayısıyla teknik ve entonasyon bakımından eseri daha iyi seslendirebileceğini belirtmişlerdir. Eşliğin keman tekniğine katkısı olmadığını düşünen katılımcılar ise, kemanda teknik olarak belli bir düzeye gelmenin bireysel bir süreç olduğunu ve müzikal farkındalığa ulaşamamış öğrencinin, piyano eşlikli çalışmalardan teknik kazanımının da düşük olabileceği görüşünü belirtmişlerdir.

Soru 6: Eşlik ile sık prova alıp almamanın, genel çalma performansına ve sınav/konser performanslarına etkileri hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

K1: *Eşlik ile sık prova almak genel çalma performansına olumlu etki yapmaktadır. Fakat öğrenci her zaman yorumcunun kendisi olduğu eşlikçinin ise onu takip etmesi bilincinde olmalı ve rahat davranmalıdır.*

K2: Öğrenciler sınavlarımızda eşliksiz çalışıyorlar. Bu nedenle eşlik olmaması sonucu değiştirmiyor. Eşlikli çalışma sürekli yapıldığında bir anlam ifade eder.

K3: Keman derslerinde piyano eşliğinin mutlaka kullanılması gerekir çünkü öğrenci bu sayede çok sesli müziğe adapte olacaktır ve bu durum da onun sınav, konser ve oda müziği performansına yansıtacaktır

K4: Tüm uygulamaya dayanan etkinliklerde olduğu gibi az mesai daha olumsuz sonuç getirecektir. Özellikle öğrenci çalgı eğitiminin henüz başlarındaysa henüz eşlikli çalışmaya alışmamış ise bu sorun artacaktır. Ne kadar eşlikli çalışılırsa o kadar öğrenci bu beceriyi öğrenecektir.

K5: Tabi ki ne kadar fazla prova alırsanız sonuç da bir o kadar iyi olacaktır diye düşünüyorum. Çünkü yapılan her prova aynı zamanda eksikliklerin görülmesi ve giderilmesi açısından önemlidir.

K6: Sık prova alma imkanı performansı yükseltir.

K7: Eşliği bilmeyen öğrenci tereddüt ediyor ve kendine özgüvenli çalışmıyor. Sınav/konser performanslarında da daha kendinden emin çalışıyor.

K8: Prova sayısının yetersiz olması durumunun, öğrencinin çalma esnasındaki özgüven düzeyine ve birlikte sıkça çalmanın getirmiş olduğu tartımsal-ritmik ve müzikal uyum becerilerine olumsuz yönde etki edeceğini düşünüyorum.

K9: Sık prova alabilmek derece önemli ve gereklidir. Öğrencinin yanlışlarını düzeltmesi, topluluk önünde çalma deneyimi ve kendine olan güvenini yeterince arttırması açısından önemlidir.

K10: Eşlik ile sık prova almanın öğrencinin genel çalma performansına ve sınav/konser performansına çok büyük ölçüde olumlu etki yarattığına inanıyorum. Eşlikle sık prova yapıldığında yanlışlarını daha net fark edip, kendilerini geliştirme ihtiyacı hissediyorlar. Prova sayısı arttıkça esere daha bir hakimiyet kuruluyor, kendilerine daha güveniyorlar ve müzikalite anlamında her bir öncekinden daha ileri bir yorum geliştirme hissiyatı içine giriyorlar.

K11: Tüm performanslarını olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum.

K12: Elbette ki ne kadar sık çalışma imkanı olursa o kadar faydalı olacaktır.

K13: *Eşliksiz ele alınan eserlerin çıplak duyulması nedeni ile estetik anlayış kazanma yönünde eksiklik yaşanabilir. Susuların yer aldığı ölçülerde armonik köprülerin duyulamaması armonik bütünlük yönünden eksikliklere sebebiyet verebilir. Eşlikli ele alınan eserlerde öğrencinin müzikal düşünme ve çalma becerisinin gelişimi hızlanır. Ortak güç elde edebilen öğrencinin sahne kaygısı azalabilir.*

K14: *Eşlikli çalma becerisi, müzikal olgunluk düzeyiyle doğru orantılı olarak artan bir olgudur. Dolayısıyla, çalgıda yetkinlik düzeyi arttıkça eşlikli prova sayısı düşecek ve performans başarısı artacaktır. Az prova, müzikal ve teknik olarak belli bir olgunluğa erişmeyen öğrenci için sıkıntı oluşturabilecek bir durumdur.*

K15: *Sık provadan ziyade nitelikli prova daha önemlidir. Bu aşamadaki kazanımlar önemlidir. Yukarda bahsettiğim gibi genel çalma performansına ve sınav/konser performanslarına olumlu etkiler vardır*

K16: *Birlikte müzik yapabilmek için, sadece kendi çalgımızdan değil, başka çalgıların ne yaptığından da sorumlu olmalıyız. Ancak o zaman birlikte güzel bir müzik ortaya çıkar. Eşlik ile çok çalmak bu kaliteyi arttıracaktır.*

K17: *Çalgıdaki eser belli bir olgunluğa ulaştığında piyano eşliğiyle sık tekrar yapılması elbette ki fayda sağlayacaktır. Çalgı için seçilen eserlerin çalışma sürecinin belirli bir etkinliğe ya da sınava yönelik çalışılmasının öğrencilerde olumsuz etki yaptığı kanaatindeyim. Çalışmalar ve eğitim süreci doğal gelişmeli, belirli bir olgunluğa ulaştığında ürün olarak sergilenabilmeli. Amaç; sınav eseri ya da etkinlik eseri olmaktan ziyade çalgısal seviyenin arttırımına yönelik bir süreç şeklinde algılanmalıdır.*

Eşlik ile sık prova alıp almamanın, genel çalma performansına ve sınav/konser performanslarına etkileri hakkındaki düşünceleri sorulduğunda, katılımcılar büyük ölçüde olumlu etki ettiği görüşünü bildirmişlerdir. Eşlikli provaların bir kereye mahsus değil, sürekli çalışıldığında kalıcı olarak performansı iyileştireceği, sık prova alamayan öğrencilerin müzikal duyum ve

çalma uyumundan yoksun kalacağını belirtmişlerdir. Ayrıca piyano eşliksiz çalışmalarda armonik köprüler duyulmadığından, öğrencinin eseri bütünüyle kavrayamayacağı ve az ve niteliksiz provanın, öğrencinin motivasyonu üzerinde de olumsuz etki ettiği görüşlerini bildirmişlerdir.

Soru 7:Sizce eserleri sıklıkla piyano eşlikle birlikte çalmak, öğrencinin düo, trio, okul orkestrası vb. gruplarla beraber seslendirme performansına da etki etmekte midir?

K1: Kesinlikle etmektedir.

K2: *Elbette, eşlik sadece piyanodan ibaret değildir. Piyano ile çalmaya alışan bir öğrenci, yanındakini dinlemeye alışmaktadır ve beraber çaldığı çalgı ne olursa olsun artık onu dinleyecektir. Hem müzikal hem de teknik olarak kendini yanındaki müzisyene adapte edebilecektir.*

K3: *Keman derslerinde piyano eşliğinin mutlaka kullanılması gerekir çünkü öğrenci bu sayede çok sesli müziğe adapte olacaktır ve bu durum da onun sınav, konser ve oda müziği performansına yansıtacaktır*

K4: *Kesinlikle etkilemektedir. Saymak, tempo birliğinin sağlanması, entonasyon, ritmik hareketlerin doğruluğu, gürlükte doğru insiyatifi almak, duyuşsal olarak öz yeterlik vb. Duyguların gelişmesi için beraber müzik yapmak önemlidir. Tabi bunun tam tersi de geçerlidir. Orkestrada çalmaya alışık bir öğrenci, piyano eşlikli çalışırken de çok zorluk çekmeyecektir. Bu daha çok beraber müzik yapma ilkeleri ile ilgilidir, piyano eşliği ile ilgili değil. Temelde beraber müzik yapmak vardır. Piyano eşliği bu araçlardan sadece bir tanesidir.*

K5: *Piyano eşlikli çalmak öğrencilerde bir özgüven ve motivasyon oluşturmaktadır. Aynı zamanda entonasyon problemlerinin çözülmesi açısından bakıldığında da olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu bağlamda öğrencinin düo, trio, okul orkestrası vb. Gruplarla beraber seslendirme performansına da olumlu yönde bir katkısı mutlaka olacaktır.*

K6: *Tabii ki. Kesinlikle.*

K7: *Katılıyorum çünkü öğrenci birlikte çaldığında bireysel çaldığında görmediği hatalarını görebiliyor ve bunları düzeltme yoluna gidiyor. Bireysel düşünmüyor.*

K8: *Bana göre birlikte çalmanın türü ne olursa olsun, aktarma yoluyla, her bir eşlikli çalma türü bir diğerine olumlu etki edecektir.*

K9: *Kesinlikle olumlu etki yapmaktadır.*

K10: *Kesinlikle etmektedir. Birlikte müzik yapmak, eşliği duymak, eşlik ondaysa diğer çalgı grubundaki soloyu duymak, nüanslarla müzik yapmak vb.. Özelliklere dikkat eder.*

K11: *Dinleyerek çalma yetisini geliştireceğinden diğer performanslarını da olumlu etkileyecektir.*

K12: *Evet birlikte çalma becerisi tüm grup çalışmalarını etkilemektedir diye düşünüyorum.*

K13: *Olumlu yönde etkileri olduğunu düşünüyorum. Şöyle ki; birbirini dinleme alışkanlığını kazanmış bir öğrencinin orkestralara hızlı bir şekilde uyum sağlayabileceğini, birlikte hareket etme konusunda, diğer öğrencilere göre daha az sorun yaşayacağını düşünüyorum.*

K14: *Oda müziği gruplarının en küçüğü olarak düşünülebilecek düet çalışmaları (eşlikli çalma çalışmaları) daha büyük oda müziği gruplarından orkestraya kadar her düzeyde “beraber çalma”nın temeli konumundadır ve tabii ki olumlu anlamda büyük etkisi bulunmaktadır.*

K15: *Piyano eşliklemeleri sayesinde müziği düşünmeye ve yaşamaya başlayan, bu yolda müzikalitesini ve tekniğini geliştirme sürecinde olan öğrencinin bu birikimlerinin düo, trio, okul orkestrası vb. gruplarla beraber seslendirme performansına olumlu yansımaları beklenir.*

K16: *Olumlu etki eder. Gruptaki bağımsız kişi sayısı arttıkça iş zorlaşır. Bu yüzden iki kişi çalmayı öğrenen, daha kalabalık gruplarla daha yüksek özgüven ile çalacaktır.*

K17: *Dikey aromonizasyonun ve birlikte çalmanın getirdiği faydalar elbette ki trio quartet oda müziği ya da orkestra (birlikte çalma) becerilerini geliştirecek değiştirecek ve dönüştürecek, sürece olumlu katkılar sunacaktır.*

Sizce eserleri sıklıkla piyano eşlikle birlikte çalmak, öğrencinin düo, trio, okul orkestrası vb. gruplarla beraber seslendirme performansına etkisi sorulduğunda katılımcılar, piyano eşlikli çalışmanın, birlikte seslendirmek, eşliği ve soloyu dinleyebilmek, nüans gürlük ve ritmik beraberlik gibi becerilere katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Piyano eşliği ile birlikte çalmayı öğrenen bir öğrencinin, daha kalabalık gruplarla, daha yüksek özgüven ile ve müzikal farkındalık ile çalabileceğini belirtmişlerdir.

Soru 8: *Genel olarak öğrencilerinizin piyano eşlikli çalma konusunda tutumları nasıldır?*

K1: *İstekli ve heveslilerdir.*

K2: *(konser dönemi için) Pek bir görüş belirtmezler. Daha çok ben yönlendiririm. Ancak benim olmadığım zamanlarda da piyanisti yakalayıp çalışma konusunda ısrarcı değildirler.*

K3: *İlk çalışmalarda direnç gösterme, 5- 10 çalışma sonrasında vazgeçememe.*

K4: *Okulumuzda böyle bir iklim olmadığı için çok fazla beklenti ile karşılaşmıyorum. Ancak yüksek lisansa hazırladığım öğrenciler için bu koşulları yaratıyorum Bazen bu tür öğrencilerimden seyrek olarak bu talepler geliyor.*

K5: *Eşlikçi bulabilmeleri açısından biraz sıkıntı oluşturmaktadır. Bunun dışında istekli olduklarını gözlemliyoruz.*

K6: *Çok seviyorlar.*

K7: *Genel olarak piyano eşlikli diyince zor zannediliyor ve yapamayacağım düşüncesi oluşuyor*

K8: *Gözlemlerime dayanarak, öğrencinin keman çalmaya ilişkin tutumuyla da doğru orantılı olarak, konser/sınav öncesi gerginliği azaltması ve yukarıda da belirtmiş olduğum diğer kazanımları doğrultusunda olumlu yöndedir.*

K9: *Son derece istekliler ancak genellikle konser ve sınav öncesinde bu çalışmalara fırsat bulabiliyorlar.*

K10: *Lisede böyle bir şey görmedikleri için, başta biraz şaşkınlık yaşasalar da daha sonrasında tutumları olumlu yönde oluyor.*

K11: *Genelde başlangıçta korkarak yaklaşırlar.*

K12: *Bölümde böyle bir imkanımız yok.*

K13: *Çok istekli.*

K14: *Öğretme-öğrenme durumları karşılıklı güvene dayanan bir süreçtir. Öğrencinizi inandırarak verdiğiniz her olgu onu etkileyerek yapabileceğine olan inancını arttıracaktır. Dolayısıyla, öğretim metodumun çok büyük bir kısmını oluşturan eşlik çalışmalarını, öğrencilerden gelen dönütlerle değerlendirdiğimde tutumun olumlu olduğunu gözlemlemekteyim.*

K15: *Gayet olumludur. Buna ihtiyaç duyduklarını ve bu yolla nitelikli çalışmalar yapıp kendilerini geliştirdiklerini zamanla keşfettiklerinde eşlikli çalışmanın önemini ve değerini daha iyi kavrarlar.*

K16: *eşlikli çalışmak istiyorlar fakat düzenli bir koropetitor olmaması ve bilgisayar destekli eşliklerin sınırlı sayıda olması öğrencileri de olumsuzluğaitiyor.*

K17: *Piyano eşliğiyle çalmanın kendilerine fayda sağladığı, olumlu etki yaptığı hatta çalgısal becerilerini entonasyonlarını ve duyularını kolaylaştırdığı yönünde düşünmektedirler.*

Katılımcılara öğrencilerinin piyano eşliği ile birlikte çalma konusundaki isteklilik ve tutumları sorulduğunda ise, Öğrencilerin eşlikli çalışmak istediklerini fakat, düzenli koropetitor ya da bilgisayar destekli eşliklerin az sayıda

kalmasından ötürü motivasyonlarının azaldığı, nitelikli çalışmalar yapma fırsatı bulduklarında ise, eşlikli çalışmanın önemini daha iyi kavradıkları, eşlikli çalışma imkanı olan öğrencilerin son derece istekli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Katılımcılar, imkanların yetersizliğinden dolayı, öğrencilerin nadiren böyle bir imkan bulabildiklerini, piyano eşliği ile çalışmaya alışkın olmadıkları için başlarda çekimser yaklaşabildiklerini belirtmişlerdir.

Soru 9: Bunlar dışında “keman eğitiminde eşlikli çalışma” konusunda eklemek istediğiniz bir şey varsa lütfen yazınız.

K1: *Keman eğitiminde eşlikli çalma çalışmalarının, gerek ders içeriği kapsamında gerek ders dışı ek çalışmalarla öğrencilerin elde etme şansına mutlaka erişmeleri gereken bir deneyim olduğu söylenebilir. Eşlik çalışmalarının konser ve sınav performanslarına yönelik ve sadece bu iş için görevlendirilmiş, başka bir ders yükü bulunmayan koropetitörler ile programda yeri olan bir “eşlikli çalma” dersi kapsamında yürütülmesi uygun gözükmektedir. Hatta mümkünse keman öğretim elemanları olarak basit eşlikleri icra edebilecek düzeyde piyano çalabilmemiz ve sadece temel armoni bilgileriyle basit eşlik yazabilme becerisine sahip olmamız beklenebilir. Böylelikle sınav ve konser kapsamı dışında kalan ders işleme sürecinde aktarmak istediğimiz müzikal bilgileri birinci elden aktarma fırsatı elde etmemiz mümkün olabilir.*

K2: *Öğrencilerimiz piyano eşliği ile çalmak istese de, her zaman bu imkanları olmadığından önyargıları oluyor.*

K3: *Eşlikli çalma için her öğretmenin bir dijital eşlik kütüphanesi olmalıdır. Bu finale sibelius gibi programlar aracılığı ile sağlanabilir. Eşliğin mümkün olmadığı durumlarda (piyano yetersizliği, eşlikçi yetersizliği) en azından öğrencinin eseri bütünü ile tanınması açısından bu dijital eşlikçiler önemlidir*

K4: *Bölümlerde teknolojiden yararlanılarak eşlikli çalışma odaları kurulması öğrencilerin eşlikli çalışmaya daha fazla zaman ayırmalarını sağlayacaktır.*

K5: *Korrepetisyon çalışmalarının düşük düzeyde kalmasının sebepleri arasında, öğretim elemanlarının ders yoğunluklarını, böyle bir çalışmaya programda yer verilmemiş olmasını gösterebiliriz. Öğretim elemanı sayısının yeterli düzeyde olmamasından da kaynaklanan bu sorunun, öğrencilerin bu konuya teşvik edilerek kendi arkadaşlarının eşliklerini yapma konusunda cesaretlendirilmeleri ve bu çalışmaların düzeyi ne olursa olsun bir dinleti ortamında sunulması yoluyla düzeltilebileceğini düşünmekteyim.*

K6: *İmkanlar dahilinde bütün keman öğrencilerinin eşlikli çalmaları sağlanmalıdır.(Eser ve öğrenci seviyesi gözetmeksizin) Ve mutlaka öğrencilerin eğitim süreçleri boyunca en az bir defa sahneye çıkıp solo olarak konser vermeleri desteklenmelidir.*

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

1) Keman öğrencilerinin piyano eşlikli çalışma durumlarına ilişkin veriler incelendiğinde “Diğer müzik derslerine ve becerilerine katkısı” ve “Beraber seslendirebilme” boyutlarında çok olumlu, “Çalışma alışkanlıkları” ve “Teknik ve müzikal boyut” konularında olumlu buna karşın “Çevresel Faktörler” boyutundaki sorularda ise kısmen olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Anketin bütününde öğrencilerin “Keman çalışmalarım esnasında piyano eşlikten (kayıt ya da canlı performans) faydalanırım”, “Keman çalışmalarına piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım”, “Bireysel çalgı sınavlarında piyano eşlik zorunluluğu vardır”, “Piyano eşlik için bilgisayar programlarından faydalanabiliyorum” maddelerine çok az düzeyde cevabını vermişlerdir.

2) Keman öğrencilerinin cinsiyetlerine göre piyano eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri üzerinde gerçekleştirilen karşılaştırılma sonuçlarına göre anketin maddelerinin çoğunda anlamlı bir fark gözlenememiştir. Bununla birlikte, çevresel faktörlerden “Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim” maddesinde bayanlar daha yüksek ortalama puanlarına sahiptir. Eşlik yapacak arkadaşlarını bulmada bayan öğrenciler daha fazla sorun yaşamaktadır. Buna karşın beraber seslendirebilme boyutunun “Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartet v.b. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum maddesinde ise erkek öğrenciler daha yüksek ortalamalar elde etmişlerdir. Erkek öğrenciler bu konuda daha olumlu görüşlere sahiptir.

3) Keman öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre piyano eşlikli çalışma durumları hakkındaki görüşleri üzerinde gerçekleştirilen karşılaştırmalara göre “Çalışma Alışkanlıkları” boyutunda 1 madde, “Teknik ve Müzikal” boyutta 5 madde ve “Beraber Seslendirebilme” boyutunda ise 1 maddede anlamlı farklılık

gözlenmiştir. Bununla birlikte anketin “Çevresel Faktörler” ve “Diğer Müzik Derslerine ve Becerilerine Katkısı” boyutlarında sınıf düzeyine göre manidar bir farklılık bulunamamıştır. Anlamlı fark çıkan maddeler tek tek incelendiğinde şu bulgulara ulaşılmıştır: Sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler piyano eşlikle birlikte çalışmanın, solo performanslarına olumlu yönde katkıda bulunacağını düşünmektedir. Benzer şekilde “eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim” ve “Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim.” maddelerinde de 2.,3. ve 4. Sınıftaki öğrenciler 1. Sınıftaki arkadaşlarına kıyasla daha olumlu görüşlere sahiptir. “Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim” ve “Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır” maddelerinde ise 3. ve 4. Sınıftaki öğrenciler 1. Ve 2. Sınıftaki arkadaşlarına kıyasla daha olumlu görüşler belirtmişlerdir. “Keman çalışmalarına piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım” maddesinde ise diğer maddelerden daha farklı bir görüş dağılımı ortaya çıkmıştır. Bu maddede 1., 2. Ve 4 sınıftaki öğrenciler 3 sınıftaki öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde zorlandıklarını ve kafa karışıklığı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Genel olarak sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler eşlikli çalışmaya karşı olumlu tutumlar beslemekte ve bu yaklaşımın gereklerini daha iyi yerine getirmektedir. Anketin diğer maddelerinde öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır.

4) Araştırmanın nitel bulgularına bakıldığında öğretim elemanı görüşlerine göre;

a)Keman derslerinde piyano eşliğinin kullanımının gerekliliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Sorusuna öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar nitel olarak analiz edildiğinde; öğretim elemanları keman eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmaların ihtiyacını oldukça hissetmekte, önemsemekte ve kullanımının gerekli olduğunu düşünmektedir. Katılımcılar müzik bölümlerinde eşlikçi kadrosunun olmasının keman derslerinin kalitesine önemli katkılar sağlayacağını, bu uygulamalar öğrencilerin sınav, konser ve oda müziği performansına

yansıyacağını düşünmektedir. Katılımcılara göre eşlikli çalışmalar öğrencilerde birlikte çalışma, ton duygusunu oluşturma, ritim duygusunu geliştirme, çaldığı eseri daha çok sevmesini sağlama, özgüven ve motivasyonu artırma, eseri çok sesli duyma ve birlikte müzik yapma vb. davranışlarını oluşturmak ve öğrencinin ritmik, armonik ve melodik tüm sorunlarına çözüm bulmada önemli katkılar sağlamaktadır.

b) Araştırmanın nitel boyutunda öğretim elemanlarına kendi derslerinizde piyano eşliğe (bilgisayar destekli, kayıt ya da canlı v.b.) ne ölçüde yer verirsiniz? Sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevaplar analiz edildiğinde öğretim elemanlarının bir kısmının eşlikli çalışmalara yer verdiği, bir kısmının derslerinde uygulayamadığı bazılarının ise öğrencilere ödevler vererek bu uygulamaları gerçekleştirdiği görülmüştür. Eşlikli çalışmaya derslerinde yer veren öğretim elemanları bu etkinlikleri piyano eşliğinde kendilerinin yaptığı, sıklıkla kayıttan ya da bilgisayar destekli eşlikli çalışmalara yer verdiği ve öğrencileri bu konuda yönlendirdiği görülmüştür. Eşlikli çalışmaya derslerinde yer veremeyen öğretim elemanlarına göre eşlik ile ilgili bir ders olmaması, zamanın yetersizliği, okul ve bölümün alt yapı yetersizliği, öğrencilerin hazırbulunuşluklarının düşük olması, teknolojik araçlara ulaşma yetersizliği ve bölümde eşlikçi bulunmaması en önemli sorunlar olarak görülmektedir.

c) Araştırmada katılımcılara göre görev yaptıkları kurumlarda eşlik dersleri ve koropetitor bulunmamakta, proveimnakları ise kısmen yetersiz gerçekleşmektedir. Eşlik çalışmaları okullarda büyük oranda piyano öğretim elemanlarının katkılarıyla gerçekleşmektedir. Uygulamanın yapıldığı bazı üniversitelerde piyano eşlikli çalmak için fiziki şartların uygun bazılarında ise yetersiz olduğu görülmüştür. Bu konuda bir katılımcı “nota yazım programları ve eşlikleme” adlı bir dersin lisans ders programlarında yer almasını önermiştir. Ayrıca mevcut ders programında eşlik dersinin daha geniş yer bulması ve nota yazım programlarının kullanımına yönelik derslerin programa dahil edilmesinin faydalı olacağı yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

d) Araştırmada tüm katılımcı öğretim elemanları eşlikli çalışmanın öğretim sürecinin başından itibaren tüm basamak ve düzeylerde yapılması gerektiğini savunmaktadır. Öğretim elemanları kendi derslerinde de bu şekilde uygulamalar yaptıklarını ifade etmişlerdir.

e) Katılımcı öğretim elemanları öğrencilerin piyano eşliği ile sıkça çalışmalarının alanlarında bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan önemli katkıları olacağını ifade etmişlerdir. Bu konuda en fazla vurgulanan öğrenme ürünleri piyano ile eşlikli çalışmaların öğrencilerde, müzikal algılama, armonik duyuş ve algılama, deşifre becerisini geliştirme, form, stil ve entonasyon bakımından farkındalıklı çalma, gibi becerilerini geliştirileceği, etkinliklere karşı tutum, derse katılım ve motivasyonu artıracığı ifade edilmiştir.

f) Müzik bölümü öğretim elemanlarına göre piyano eşlikli çalışmaların keman tekniğine de önemli katkıları olacağını düşünmektedir. Bu katılardan bazıları birlikte çalma disiplini, yorumlama ve yayı daha iyi kullanma becerisi, ton üretme, eşliği ve eseri ekili bir şekilde takip etme, teknik ve entonasyon bakımından kaliteli seslendirebilme gibi becerilerdir. Bununla birlikte çok az sayıda katılımcı eşlikli çalışmanın keman tekniğine katkısının fazla olmayacağını düşünmektedir.

g) Araştırma katılımcısı öğretim elemanlarına göre eşlik ile sık prova yapma, genel çalma performansına ve sınav/konser performanslarına olumlu etkileri vardır. Fakat katılımcılar sınav amaçlı eşlikli çalışmandan ziyade dersin amaçları açısından ve doğal bir süreçte uygulamaların yapılmasının daha faydalı olacağını ifade etmişlerdir.

h) Katılımcıların görüşlerine göre öğrencilerin çoğu eşlikli çalışma yaşantıları ile etkileşime girdikleri ilk haftalarda heyecanlı ve stresli olmalarına rağmen ilerleyen haftalarda üstün bir çaba gösterdikleri ve keman öğrenme açısından özgüveni yüksek ve olumlu tutumlar sergilediklerini ifade etmişlerdir.

5.1. Tartışma

Nitel ve nicel araştırma modellerinin bir arada kullanılarak karma yöntemin uygulandığı bu çalışmada keman öğrencilerinin görüşlerine göre eşlikli çalışma diğer müzik derslerine ve becerilerine katkı sağlamakta, öğrencilerin birlikte çalışma, seslendirme, çalışma alışkanlıklarını olumlu yönde etkilemektedir. Silvey, Montemayor, ve Baumgartner'in (2017) yapmış oldukları çalışmanın bu bulgularını destekler niteliktedir. Bu araştırmacıların üniversite düzeyindeki bir müzik bölümünde gerçekleştirdikleri deneysel bir çalışmada eşlikli çalışmaların öğrencilerin müzik derslerindeki performanslarını artırdığı bulunmuştur.

Araştırmanın nicel bulgularından bir diğerine göre öğrenciler piyano ve bilgisayar destekli eşlikli çalışmaların yararlı olduğuna inanmaktadır. Bununla birlikte okulların alt yapısı, teknik - müzikal boyut ve kısmen çevresel faktörler açısından yetersizlikler söz konusudur.

Öğrencilere uygulanan ankette, eşlikli çalışma konusunda öğrencilerin cinsiyetlerine göre manidar bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte sınıf düzeylerine göre piyano eşlikli çalışma süreci konusunda öğrencilerin düşünceleri kısmen farklılıklar göstermektedir. Sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler piyano eşlikle birlikte çalışmanın, solo performanslarına olumlu yönde katkıda bulunacağını düşünmektedir. Yine benzer bir şekilde sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler eşlikli çalışmaya karşı olumlu tutumlar beslemekte ve bu yaklaşımın gereklerini daha iyi yerine getirmektedir. Anketin diğer maddelerinde öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Araştırmada öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen sonuçlar da nicel araştırma sonuçlarını desteklemiştir. Araştırmanın nitel bulgularına bakıldığında öğretim elemanı görüşlerine göre keman eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalar önemli ve gereklidir. Neredeyse tüm öğretim elemanları derslerinde eşlikli çalışmalara yer verdiklerini ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarına göre eşlikli çalışmalar öğrencilerde birlikte çalışma, ton duygusunu oluşturma, ritim duygusunu geliştirme, çaldığı eseri daha

çok sevmesini sağlama, özgüven ve motivasyonu artırma, eseri çok sesli duyma ve birlikte müzik yapma vb. davranışlarını oluşturmak ve öğrencinin ritmik, armonik ve melodik tüm sorunlarına çözüm bulmada önemli katkılar sağlamaktadır. Benzer bir çalışmada Princhar'd'a göre (2017) müzik eğitim sürecinde eşlikli çalışmalara yer verilmesi, bu konuda rehberlik yapılması, ihtiyaç hissettiklerinde eşlikçi desteğinin sağlanması durumunda müzik öğretmen adaylarının özgüvenlerinin, kendine inançlarının ve etkinlikle ilgili duyuş özelliklerinin olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. Topoğlu'na göre (2006) eşlikli çalışma uygulamaları entonasyon sorunlarını çözmeye yardımcı olduğu, çalışma sürecinde öğrencilerin motivasyonlarını artırdığı, birlikte çalışma alışkanlığı kazandırdığı şeklindeki araştırma sonuçları bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir. Küçük'ün (2014) öğretmen adayları üzerinde gerçekleştirdiği nitel çalışmasının bulgularında görüldüğü gibi piyano eşliği performansındaki eksiklik, genel müzik öğretimi alanındaki yeterlik ve özgüveni de engellemektedir. Öğretmen adaylarının müzik uygulamaları sürecinde yaşadıkları yetersizlik algısı, eşlikli çalma konusundaki hazır oluşlarıyla ilgili sorunlar beraberinde gelecekteki öğretmenlik becerilerini de olumsuz etkilemektedir.

Müzik eğitiminde eşlikli çalışmada bilgisayar ve kayıt teknolojilerinden gerekli yararın sağlanması, uygun programın seçilip yerinde ve etkili kullanılması, bilgisayar destekli eşlikli çalışmada uygulamanın nasıl yapılacağı, nelere dikkat edileceği, şüphesiz bu sürecin işleyişini ve sınırlılıklarını bilen bir uzman ya da öğretici olumlu katkılar sağlayacaktır. Bununla birlikte bu araştırmada öğretim elemanları bölümlerinde koropetitör bulunmadığını, piyano eşlikli çalmak için fiziki şartların kısmen yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bugün müzik öğretmeni yetiştiren kurumların öğretim programlarında yer alan dersler ve içerikleri incelendiğinde eşlikli çalışmaya yönelik davranışların kazandırılması açısından yetersizlikler görülecektir. Öğrencilerin bireysel çalışma ortamlarının yetersizliği, araç gereç ve teknoloji, öğretici yetersizliği gibi etmenlerin getirdiği sınırlılıklar nedeniyle piyano eşlikli çalışma konusunda kuramsal bir organizasyonun olmaması bu uygulamaların amacına ulaşmamasında engel olarak görülmektedir.

Müzik öğretmen adaylarında eşlikli çalışma konusunda bulunması öngörülen davranışların kazandırılması için öncelikle müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki eğitim ortamlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Eşlikli çalışmaların yeterli eğitim araçlarıyla desteklenerek bireysel uygulama olanaklarının yaratılması yetiştirme sürecinin ve yetiştirilen müzik öğretmenin niteliğini yükseltecektir. Müzik eğitimi dünyasında meydana gelen gelişmeler eşlikli çalışma konusunda yeni öğrenme gereksinimleri yaratmakta ve müzik öğretmen adaylarının davranışlarda sürekli yenilenmeyi gerektirmektedir. Bu nedenle, müzik bölümü öğrencilerinin eşlikli çalışma konusunda buldukları durumu geliştirebilmek için daha fazla zamana ve desteğe ihtiyacı vardır. Müzik Öğrencilerini geleceğe hazırlayacak, onları geleneksel ve teknolojik eşlikli çalışmaları kullanabilir hale getirmede elbette alandaki akademisyenlerin katkılarına ihtiyaç vardır. Araştırmanın nitel bulgularına göre keman öğrencilerine eşlikli çalışma konusunda daha çok piyano öğretim elemanları destek olmaktadır. Bununla birlikte bu desteğin niteliği ve yaygınlığı açısından üniversiteler arasında farklılar söz konusudur. Öğrencileri eşlikli çalışmalar sürecinde kendilerini güvende hissetmeleri önem taşımaktadır. Bu konuda nitel bulgulara göre başlangıçta öğrencilerin öğrenme ortamı içerisinde eşlikli çalışma egzersizleri gerçekleştirmeleri, bilgisayar destekli eşliklerden yararlanmaları onların keman öğrenme becerilerini olumlu etkileyecektir. Bu nedenle Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı müfredat programları yeniden gözden geçirilerek, bu konuda programın zenginleştirilmesi önemli katkılar sağlayacaktır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın nitel ve nicel bulgularından elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler ileri sürülebilir:

- 1) Müzik öğretmenliği anabilim dallarının Piyano, Armoni, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinde eşlikli çalışma uygulamalarına ağırlık verilebilir.
- 2) Eşlikli çalışmaların bireysel, grupla, teknolojik ve diğer kayıt cihazlarıyla zengin bir ortamda gerçekleştirilmesi sağlanabilir.

- 3) Öğrencilere, ders saati dışında çalgı çalışma süreçlerinde eşlikle daha fazla çalışma fırsatı sunmanın eşliğin etkilerini daha da artırabilir. Bu nedenle piyano eşlikli çalışmalara daha fazla zaman ayırmaları için öğrenciler teşvik edilebilir.
- 4) Müzik öğretmenliği anabilim dallarında koropetitör kadrolarına yer verilebilir.
- 5) Keman eğitiminde piyano eşlikli çalma çalışmalarının, gerek ders içeriği kapsamında gerek ders dışı ek çalışmalarla öğrencilerin elde etme şansına mutlaka erişmeleri için önlemler alınabilir.
- 6) Eşlikli çalma uygulamalarının verimliliğini artırmak için müzik öğretmenliği anabilim dallarında online ve dijital eşlik kütüphaneleri oluşturulabilir.
- 7) Eşliğin mümkün olmadığı durumlarda (piyano yetersizliği, eşlikçi yetersizliği) öğrencilere bilgisayar destekli ya da dijital eşlikçiler sağlanabilir.
- 8) Farklı eşlikli çalışmaların öğrencilerin müzikal performanslarına etkisi konusunda deneysel araştırmalar yapılabilir.
- 9) Piyano eşlikli çalışmaların, konser ve sınav performanslarına yönelik etkisi konusunda farklı yöntemlerle araştırmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- AKYÜZ, Y. (1994), *Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları,
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. vd. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- CRONBACH L. J. (1990) *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York: HarperCollinsPublishers, Inc.
- COŞKUNER, S. (2007). **Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (Yaylı Çalgılar) Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DOĞANAY, M. (2011). **Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Bireysel Çalgı (Keman) Eğitiminde Etüt Ve Eser Seçimine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DOĞANER, E. (2001). **Kemanın Tarihçesi, Yapım Sanatı ve Keman Yapımcıları**. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ERGEN, D. (2010). **İlköğretim Düzeyinde Eşlikli Çalmaya Dayalı Keman Eğitiminin Entonasyon, Özgüven Ve Tutum Üzerindeki Etkisi**. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- ERDEM, S. (1998), **Barok, Klasik ve Romantik Dönemlerde Keman**. Yüksek Lisans Sanat Eseri Raporu, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ERDİNÇ, B. (2011). **Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinde Keman Eğitimindeki Başarıyı Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

ERGÜN, G. (2006), **Kemanın Tarihsel Gelişimi**. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

KURAN NİHAN E. (2007). **Suzuki Metodu ve Türkiye'deki Konservatuar Öncesi Müzik Eğitimi**. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

KURTÇU, E. (2012). **Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümü Müfredatlarında Bulunan Keman Eğitimi Derslerinde Yaşanan Sorunların Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

KÜÇÜK, D. P. (2014). **Müzik Öğretmeni Adaylarının Bakışı İle Eşlik Çalma Dersinin Değerlendirilmesi**. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(2), 198-214.

PARASIZ, G. (2001). **Türkiye'de, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

PIRGON, Y. KARA, M. (2013). **Suzuki Keman Okulu Volüm I. Metodunun Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi**. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2(1), 5-18.

PRICHARD, S. (2017). **A Mixed-Methods Investigation of Preservice Music Teaching Efficacy Beliefs and Commitment to Music Teaching**. Journal of Research in Music Education, 65(2), 237-257.

SİLVEY, B.A., MONTEMAYOR, M AND BAUMGARTNER, C. M. (2017). **An Observational Study of Score Study Practices Among Undergraduate Instrumental Music Education Majors**. Journal of Research in Music Education, 65(1), 52-71.

SÖNMEZÖZ, F. (2006), **Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Eşlik Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

STEWART, C. J., CASH, W. B. (1985). *Interviewing: Principles and Practices*. W.C. Brown Publishers (Dubuque, Iowa), 4th Edition.

ŞEKERKARAN, K. (1996). **Keman**. Filarmoni Sanat, Sayı.141. Ankara.

TASHAKKORİ, A., CRESWELL, J. W. (2007). **The newera of Mixedmethods**. Journal of MixedmethodsResearch 1:3-7.

TECİMER KASAP, B. (2005), **Suzuki Okulu Metodu**. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(9), s:122.

TOPOĞLU, O. (2006). *Yaylı Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmanın Önemi Ve Viyolonsel İçin Eşlikli Parmak Açma Çalışmaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

UÇAN, A. (2005). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. (Üçüncü Basım), Ankara: Evrensel Müzikevi, Önder Matbaacılık.

UÇAN, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*. Ankara: Şark Matbaası.

ULUCAN, Ö. (1998). **Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş Dönemlerde Keman**. Yüksek Lisans Sanat Eseri Raporu, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

YAĞIŞAN, N. AYDIN, N. (2013). **Kemanın Tarihsel Gelişim Süreci ve Eğitimci Yorumcular**. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 30, Konya.

YAMAN, S. (2015). *Karma Yöntem Araştırmaları. Karma Yöntem Araştırmalarında Veri Toplama*. 2. Baskı. (Çeviri Editörleri: Dede, Y. ve Demir, S. B.). Ankara: Anı Yayıncılık. (Orijinal kitap: Designing and Conducting Mixed

MethodsResearch. Yazarlar: Creswell, J. W. &Clark, V. L. P. Yayınevi. USA: Sage Publications).

YILDIRIM, A. ŞİMŞEK, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

YILDIRIM, A., ŞİMŞEK, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

YÜKSEL, G. MUSTUL, Ö. (2015). **Müzik Eğitiminde Bilgisayar Destekli Eşlik Uygulaması Ve Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri**. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(3), 10-16.

EKLER-1

“MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI KEMAN ÖĞRENCİLERİNİN PIYANO EŞLİKLİ ÇALIŞMA DURUMLARI” KONULU GÖRÜŞME SORULARI

Bu anket, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda araştırılan, “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmış, öğretim elemanı görüşme sorularıdır. Tez haricinde bir yerde kullanılmayacaktır. Vereceğiniz yanıtlar, sonuçların tutarlılığı bakımından çok önemlidir.

Değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Nergis Kaleli

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans öğrencisi

1. Keman derslerinde piyano eşliğinin kullanımının gerekliliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir ve kendi derslerinizde piyano eşliğe (bilgisayar destekli, kayıt ya da canlı v.b.) ne ölçüde yer verirsiniz?

2. Görev yaptığınız kurumda öğrencilerin piyano eşliğinden faydalanabilmeleri için gerekli şartlar (çalışma ortamı, kadrolu koropetitor, prova imkanı v.b.) ne durumdadır? Bu konudaki önerileriniz nelerdir?

3. Keman derslerinde eşlikli çalışmalara yer vermek için oluşturduğunuz bir düzey (öğrencinin sınıfı ya da çalgısındaki seviyesi (başlangıç, orta, ileri)) var mı ve eşlikli çalmak için belli bir düzey gerekip gerekmediği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

4. Öğrencilerin piyano eşliği ile sıkça çalışmalarının müziksel işitme, deşifre, algılama v.b. gibi diğer becerilerine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise, bu katkı size göre ne şekildedir?

5. Piyano eşlikli keman çalışmalarının, keman tekniğine katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Sağlıyor ise, bu katkılar ne ölçüdedir?

6. Eşlik ile sık prova alıp almamanın, genel çalma performansına ve sınav/konser performanslarına etkileri hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

7. Sizce eserleri sıklıkla piyano eşlikle birlikte çalmak, öğrencinin düo, trio, okul orkestrası vb. gruplarla beraber seslendirme performansına da etki etmekte midir?

8. Genel olarak öğrencilerinizin piyano eşlikli çalma konusunda tutumları nasıldır?

9. Bunlar dışında “keman eğitiminde eşlikli çalışma” konusunda eklemek istediğiniz bir şey varsa lütfen yazınız.

EKLER-2

“MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI KEMAN ÖĞRENCİLERİNİN PIYANO EŞLİKLİ ÇALIŞMA DURUMLARI ” KONULU ÖĞRENCİ ANKETİ

Bu anket, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda araştırılan, “ Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Piyano Eşlikli Çalışma Durumlarının Öğrenci ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmış öğrenci anketidir. Tez haricinde bir yerde kullanılmayacaktır. Vereceğiniz yanıtlar, sonuçların tutarlılığı bakımından çok önemlidir.

Anket 23 sorudan oluşmaktadır. Lütfen size en uygun seçeneği işaretleyiniz. Değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Nergis Kaleli

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans öğrencisi

ANKET SORULARI

A. Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz:

() Bayan () Bay

2. Yaşınız?

.....

3- Sınıfınız?

.....

4- Mezun olduğunuz lise:

a- AGSL

b- Genel lise

B- Çalışma Alışkanlıkları

1. Keman çalışmalarım esnasında piyano eşlikten (kayıt ya da canlı performans) faydalanırım.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

2. Konserde görev alacağım zaman, seçtiğim eserin piyano eşlikli olmasına dikkat ederim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

3. Keman eserlerini piyano eşlikle beraber çalmak motivasyonumu artırır.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

4. Piyano eşlikle birlikte çalışmak, solo performanslarıma olumlu yönde katkıda bulunur.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

5. Keman derslerinde de piyano eşliğinden faydalanma konusunda istekliyim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

C. Teknik Ve Müzikal Boyut

6. Eşlikli çalışmaların sağ ve sol elimde sürat(ajelite) katkı sağladığını düşünüyorum.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

7. Piyano eşlikli çalışmak, hızlı algılama ve doğru seslendirmeme katkı sağlar.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

8. Piyano eşlikli çalışmak, entonasyon problemlerimi farketmeme ve düzeltmeme katkı sağlar.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

9. Eseri piyano eşlikle çalarken, zor ve hızlı pasajlarda dahi bütünlüğü koruyarak çalabilirim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

10. Konser esnasında takıldığım yerlerde, piyano eşliğini takip ederek eseri tekrar yakalayabilirim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

11. Keman çalışmalarına piyano eşliği dahil olunca, kafam karışır/zorlanırım.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

12. Eşlikle beraber çalmak, çalıştığım eseri ezberlememi kolaylaştırır.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

13. Piyano eşlikli çalışmak eserin temposunu korumama katkı sağlar.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

D. Çevresel Faktörler

14. Bireysel çalgı sınavlarında piyano eşlik zorunluluğu vardır.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

15. Okulumuzda ihtiyaç duyduğumuz zaman eşliklerimiz yapan bir hocamız vardır.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

16. Eşlik yapacak birini bulma konusunda sıkıntı çekerim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

17.Piyano eşlik için bilgisayar programlarından faydalanabiliyorum.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

18.Okulumuzda piyano eşlikli yapılacak düet ya da trio çalışmaları için elverişli (genişlik, ısınma, hijyen, materyal vs.) çalışma alanları mevcuttur.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

19. Okulumuzda notaları ve eşliklerini temin edebileceğim bir müzik kütüphanesi- nota arşivi vs. bulunmadığı için kaynak sıkıntısı yaşıyorum.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

Diğer müzik derslerine ve becerilerine katkısı

20. Eserleri piyano eşlikli çalışmanın müziksel işitmemin gelişimine katkı sağladığını düşünüyorum.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

21.Eseri eşlikle seslendirmek, eseri müzikal ve teknik boyutta analiz etmemi kolaylaştırır.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

Beraber Seslendirebilme

22.Piyano eşlikle birlikte çalışırken nüanslara dikkat ederim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

23. Eşlikle birlikte çalarken eser içerisindeki dinamikleri beraberce, uyum içerisinde uygulayabilirim.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

24. Piyano eşlikli çalışmanın, düo, trio, quartet v.b. küçük gruplara adaptasyon ve beraber seslendirebilme konusunda katkısı olduğunu düşünüyorum.

Her Zaman Çoğunlukla Bazen Çok az Hiç

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Nergis KALELİ	İmza:	
Doğum Yeri:	Yalova		
Doğum Tarihi:	07.04.1989		
Medeni Durumu:	Evli		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim				
Ortaöğretim	Ahmet Haşhaş	İ.Ö.O.	Konya	2003
Lise	Konya Çimento AGSL	Müzik	Konya	2003- 2007
Lisans	Konya Necmettin Erbakan ÜNİ	Müzik Öğretmenliği	Konya	2011
Yüksek Lisans	Konya Necmettin Erbakan Üni	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Konya	2017

İlgi Alanları:	Keman, Keman eğitimi
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN Doç. Dr. Sema SEVİNÇ

